

ภาพพจน์ของเด็กนักเรียนไทยที่มีต่อบทบาทที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ทางการเมือง

บทนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเสนอภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อบทบาทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ทางการเมืองในระบบการเมืองไทย โดยแบ่งการศึกษาในรายละเอียดเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการศึกษาว่าบทบาทใดที่เด็กจะสะกูดตาและให้ความสำคัญมาก หรือเรียนรู้ได้ง่าย และดูการเปลี่ยนแปลงขณะที่เด็กมีระดับชั้นเรียนสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น ในส่วนที่สองเป็นการศึกษาภาพพจน์ที่เด็กมีต่อบทบาทที่ยกมาเป็นตัวอย่าง ได้แก่ พ่อ ครู ตำรวจ ทหาร นายอำเภอ คณะปฏิวัติ ผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา และบุรุษไปรษณีย์ โดยเปรียบเทียบกันในเรื่องของความผูกพัน ความน่าไว้วางใจ ความมีอำนาจ ความเป็นผู้นำ ความมีบุญคุณ ที่เด็กมีภาพพจน์ต่อบทบาทเหล่านั้น ในส่วนที่สาม เป็นการสรุปรายละเอียดเฉพาะบทบาทที่มีความเด่นและสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กและบทบาทที่มีความสำคัญในระบบการเมืองไทย

1. บทบาทที่มีความเด่นและสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนไทย

ในส่วนแรกนี้ ต้องการศึกษาว่า เด็กสามารถเรียนรู้บทบาทใดง่ายที่สุด และบทบาทใดที่มีความเด่นและสำคัญในภาพพจน์ของเด็ก

เมื่อถามว่า "ท่านรู้จักใครมากที่สุด" และ "ใครมีส่วนช่วยเหลือท่านและครอบครัวมากที่สุด" ซึ่งเป็นคำถามที่ต้องการทราบว่าเด็กสามารถเรียนรู้บทบาทใดได้ง่ายที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า พ่อได้รับเลือกเป็นอันดับแรก และครูเป็นอันดับที่สอง ทั้งสองคำถาม บทบาทที่น่าสนใจอื่น ๆ ได้แก่ ทหาร ตำรวจ และนายกรัฐมนตรี จากผลดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า บทบาทที่เด็กนักเรียนไทยรู้จักมากที่สุด คือบทบาทที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวเด็กมากที่สุด ครอบครัวและ

โรงเรียนจัดเป็นตัวการแรกและตัวการที่สอง ของกระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งมีตัวแทนได้แก่ พ่อและครู ส่วนบทบาทอื่นที่เขาสู่กระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ง่าย และน่าสนใจ นอกจากพ่อและครู ได้แก่ ทหาร ตำรวจ และนายกรัฐมนตรื ตามลำดับ (ศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 1 ก. และตาราง 2 ก. ในภาคผนวก)

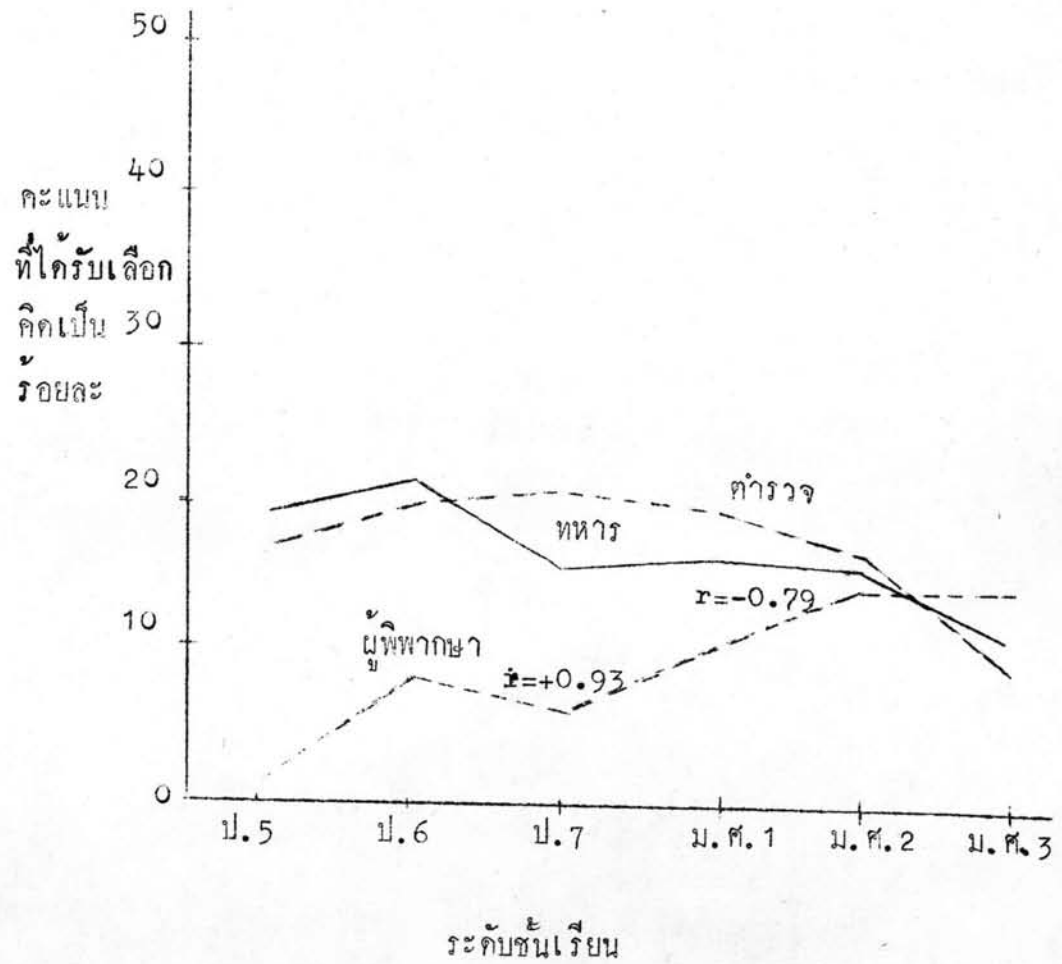
จากคำถามว่า "ท่านอยากเป็นใครมากที่สุด" ซึ่งมุ่งศึกษาว่าบทบาทใดเป็นบทบาทในอุดมคติหรือเป็นบทบาทที่มีความเด่นและสำคัญในภาพพจน์ของเด็กไทย พบว่า เด็กเลือก ทหาร ตำรวจ ครู ผู้พิพากษา นายกรัฐมนตรี พ่อ คณะปฏิวัติ นายอำเภอ ผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี และบุรุษไปรษณีย์ ตามลำดับ

อีกประการหนึ่ง เป็นที่น่าสนใจว่า ยิ่งเด็กมีระดับการศึกษาสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น บทบาทของทหารจะลดความเด่นและสำคัญลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น -0.79 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่าตำรวจซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นในระหว่างชั้นประถมปีที่ 5 - 7 กลับลดลงในระยะต่อมา ตรงกันข้ามกับผู้พิพากษา ซึ่งพบว่ายิ่งเด็กมีระดับการศึกษาสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้นจะยิ่งมีความเด่นและสำคัญในภาพพจน์ของเด็กมากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน $+0.93$ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงของภาพพจน์ได้จากรูปที่ 1 และศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 3 ก. ในภาคผนวก)

จากคำถามว่า "ท่านชอบใครมากที่สุด" พบว่า พ่อได้รับเลือกเป็นอันดับแรก ลำดับต่อมาได้แก่ ครู ทหาร ตำรวจ นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา หัวหน้าคณะปฏิวัติ บุรุษไปรษณีย์ นายอำเภอ ผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรี ตามลำดับ พบว่ายิ่งเด็กมีระดับการศึกษาสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น ครูจะยิ่งมีความเด่นสำคัญในภาพพจน์ของเด็กมากขึ้น ขณะที่ตำรวจลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น $+0.84$ และ -0.76 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงได้จากรูปที่ 2 และศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 4 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 1

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อ ทหาร ตำรวจ และผู้พิพากษา
เมื่อถามว่า "ท่านอยากเป็นใครมากที่สุด" กับระดับชั้นเรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าบทบาทสำคัญที่เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ของเด็ก และมีความเด่นสำคัญในภาพพจน์ของเด็ก นอกจากพ่อและครู ไคแก่ ทหาร ตำรวจ และนายกรัฐมนตรื ตามลำดับ ซึ่งจะนำบทบาทเหล่านี้ไปพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนมีต่อบทบาทเหล่านี้อีกครั้งในตอนต่อไป

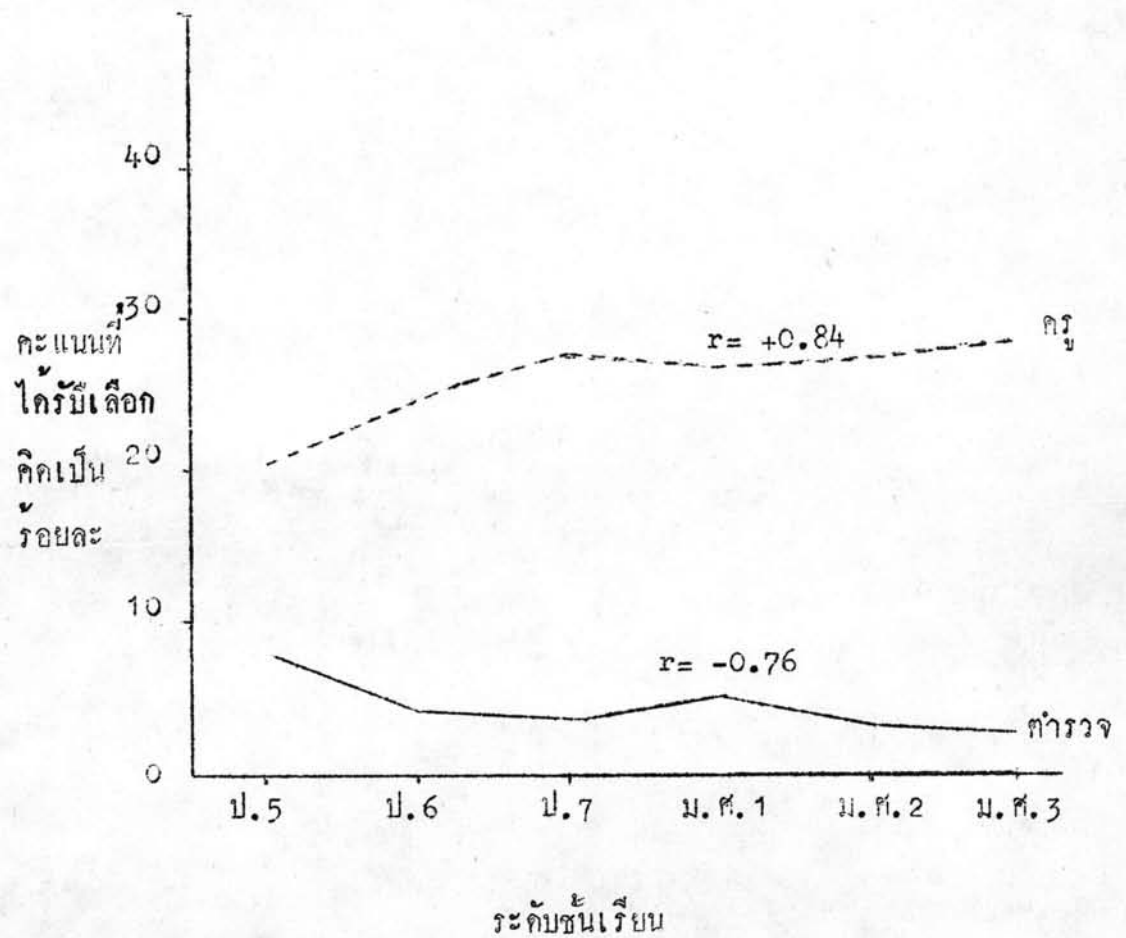
2. ภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อบทบาทที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ทางการเมือง

ความผูกพัน (Attachment) ความผูกพันอาจแยกพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ ความชอบและความเชื่อถือว่าเป็นคนดี

ความชอบ เมื่อถูกถามว่าใครเป็นผู้ที่เขาชอบมากที่สุด ผลปรากฏว่าเด็กให้ความชื่นชอบต่อบทบาทต่าง ๆ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ พ่อ ครู ทหาร ตำรวจ นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา หัวหน้าคณะปฏิวัติ บุรุษไปรษณีย์ นายอำเภอ ผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรี และพบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนสูงขึ้น ความชอบที่มีต่อครูจะยิ่งมากขึ้น ขณะที่ตำรวจลดน้อยลง เห็นได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนที่ไ้รับเลือกกับระดับชั้นการศึกษาที่สูงขึ้นมีค่า + 0.84 และ - 0.76 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จากรูปที่ 2 และอาจศึกษารายละเอียดของคะแนนของบทบาทต่าง ๆ ได้จากตารางที่ 4 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 2

แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อครูและตำราเรียน เมื่อถูกถามว่า "ท่านชอบใครมากที่สุด" กับระดับชั้นเรียน

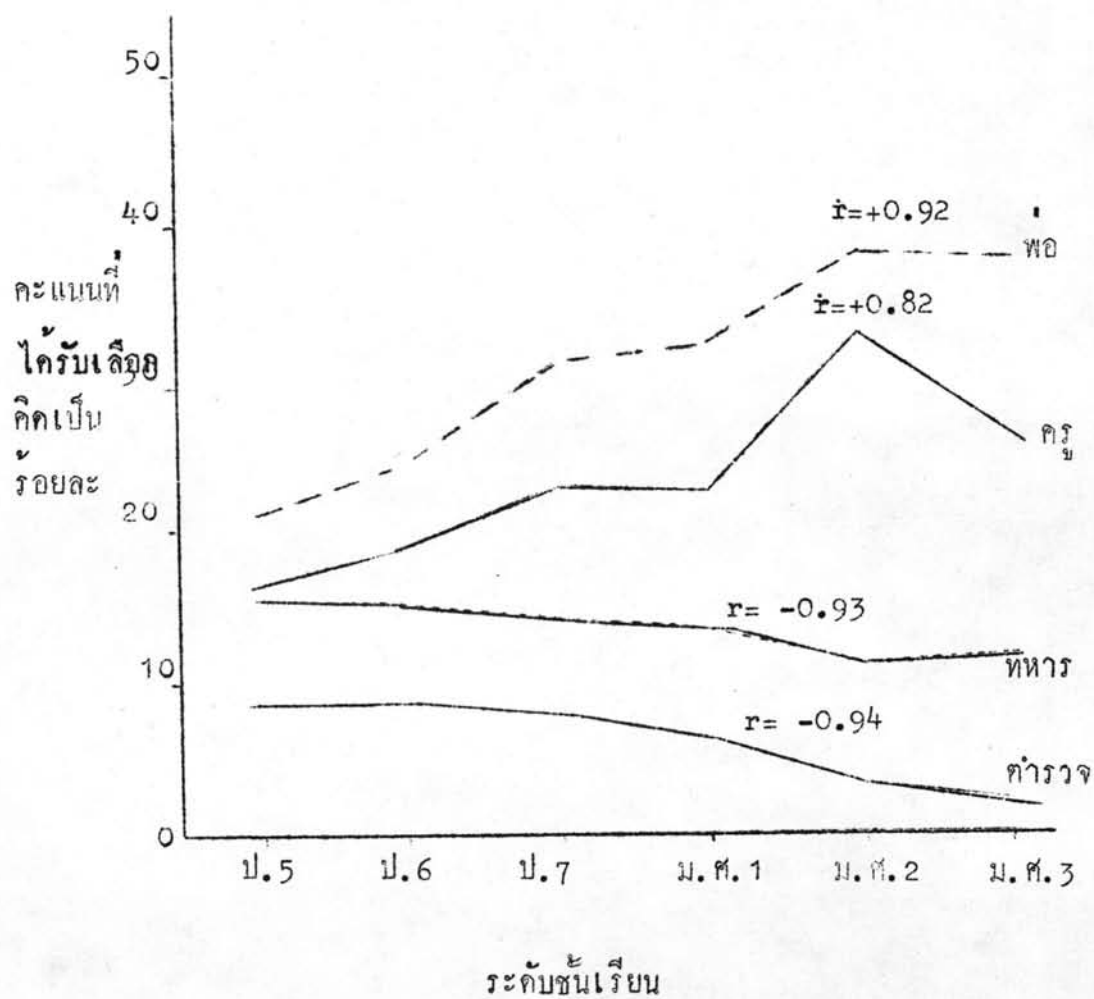

ความเชื่อในความเป็นคนดี

พบว่า บทบาทที่เด็กนักเรียนให้ความเชื่อดีถือว่าเป็นคนดีมากขึ้น เรียงตามลำดับคะแนน จากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ พ่อ ครู ทหาร ตำรวจ นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา หัวหน้าคณะปฏิวัติ รัฐมนตรี บุรุษไปรษณีย์ ผู้แทนราษฎร และนายอำเภอ พบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนของเด็กสูงขึ้นเด็กจะให้ความเชื่อมั่นในความเป็นคนดีของพ่อ และครูมากขึ้น เห็นได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนที่ได้รับเลือก กับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น มีค่า $+ 0.97$ และ $+ 0.82$ ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และความเชื่อมั่นในความเป็นคนดีของทหารและตำรวจยิ่งลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น $- 0.93$ และ $- 0.94$ ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จากรูปที่ 3 และอาจศึกษารายละเอียดของคะแนนของบทบาทต่าง ๆ จากตารางที่ 5 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 3

แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพจน์ของเด็กที่มีต่อพ่อ ครู ทหาร และตำรวจ
เกี่ยวกับความรักใคร่เชื่อดู ในแง่ของความเป็นคนดีกับระดับชั้นเรียน

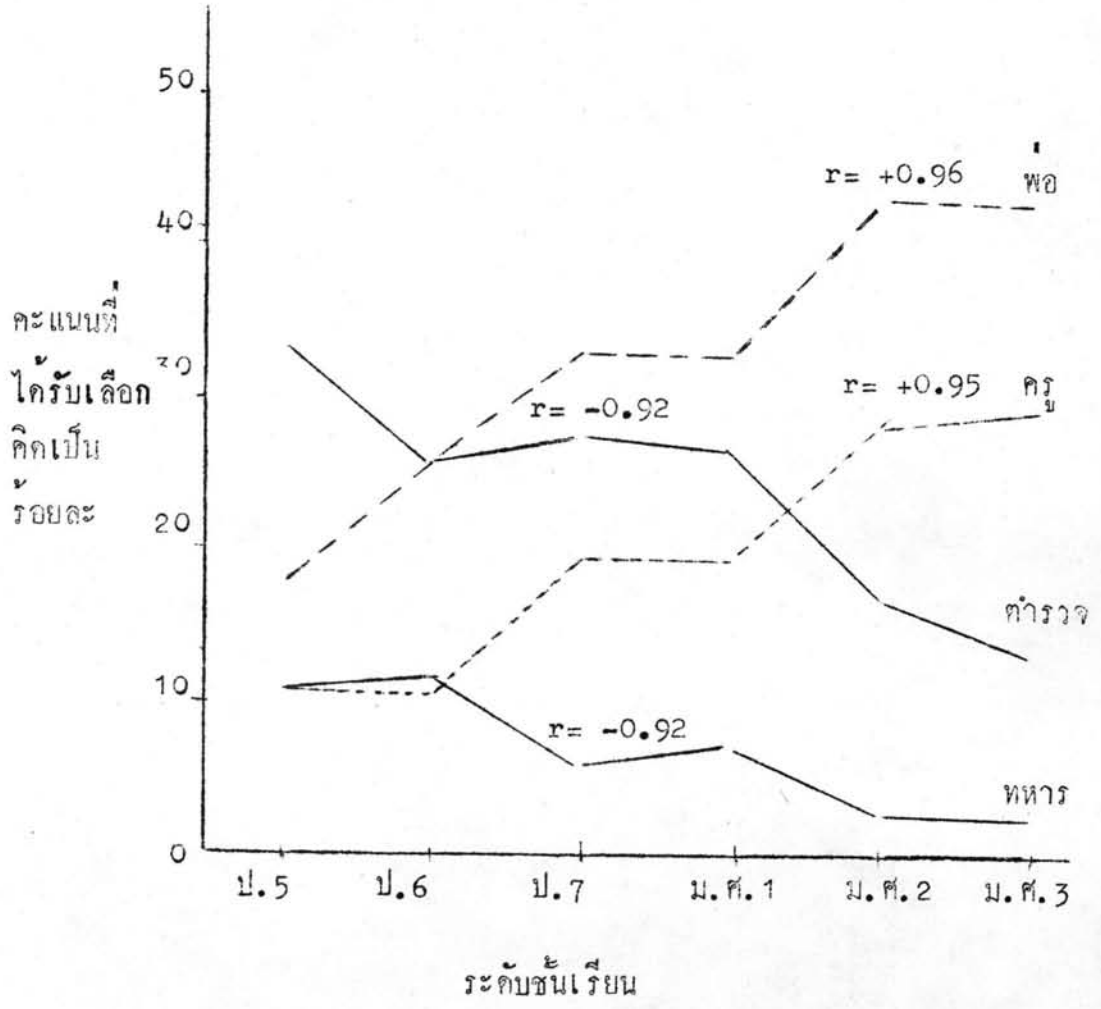
ความเป็นผู้มีบุญคุณ (Benevolence)

ความเป็นผู้มีบุญคุณแยกพิจารณาออกเป็น 2 ประเด็น คือ การให้ความช่วยเหลือและกรให้ความปกป้องคุ้มครอง

การให้ความช่วยเหลือ บทบาทที่เด็กเห็นว่าช่วยเขาได้ เมื่อต้องการความช่วยเหลือมากน้อยตามลำดับมีดังนี้ คือ พ่อ ตำรวจ ครู ทหาร นายอำเภอ ผู้พิพากษา นายกรัฐมนตรี ผู้แทนราษฎร รัฐมนตรี คณะปฏิวัติ บุรุษไปรษณีย์ เป็นต้น่าสังเกตว่ายิ่งเด็กมีระดับชั้นเรียนสูงขึ้น ความเชื่อมั่นในตัวพ่อและครูว่าจะเป็นผู้ช่วยเหลือคนได้จะเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น + 0.96 และ + 0.95 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่าเด็กให้ความเชื่อมั่นในค่านความช่วยเหลือของตำรวจและทหารที่จะมีต่อคนใดลดลง โดยเฉพาะกับตำรวจนั้นมีการเปลี่ยนที่เห็นได้ชัด คือ จากลำดับที่ 1 และจำนวนรอยละที่ได้รับเลือกในชั้น ป. 5 เป็น 33.91 เป็นลำดับที่ 3 และจำนวนรอยละที่ถูกเลือกลดเหลือ 12.99 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้รับเลือกของทหารและตำรวจกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นก็พบว่ามีความ - 0.92 และ - 0.92 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (พิจารณาการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้จากรูปที่ 4 และอาจศึกษารายละเอียดของคะแนน และลำดับที่ของบทบาทต่าง ๆ ได้จากตารางที่ 6 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 4

แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อ พ่อ ครู ตำรวจ ทหาร
เกี่ยวกับความเป็นผู้มีบุญคุณในแง่ การให้ความช่วยเหลือ กับระดับชั้นเรียน

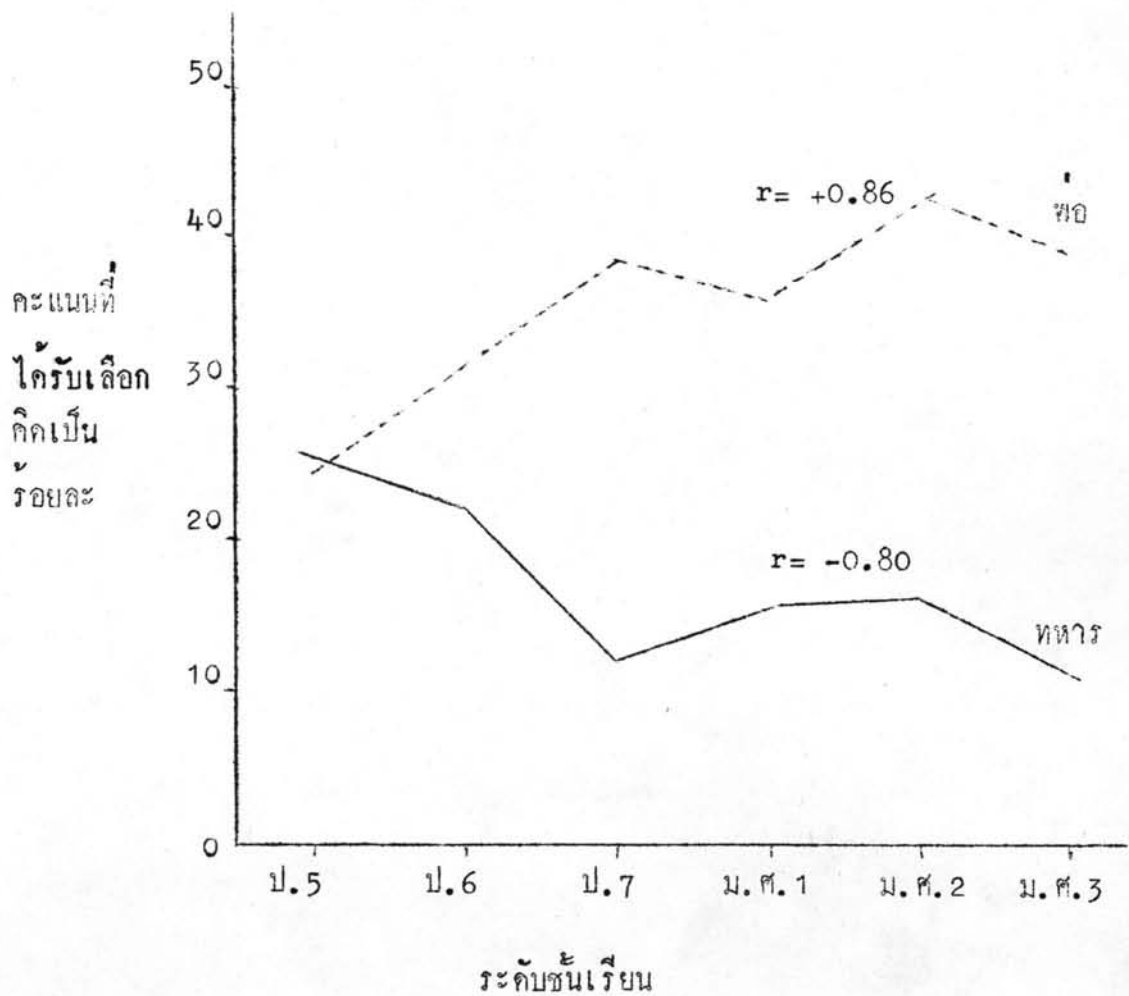
การปกป้องคุ้มครอง

พบว่า บทบาทที่เด็กนักเรียนเชื่อว่าจะสามารถปกป้องคุ้มครองตนได้มากน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ พ่อ ตำรวจ ทหาร ครู นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา นายอำเภอ คณะปฏิวัติ รัฐมนตรี ผู้แทนราษฎร และบุรุษไปรษณีย์ และพบว่า ยิ่งระดับการศึกษาของเด็กสูงขึ้น ความเชื่อมั่นว่าพ่อจะเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองตนได้ยิ่งสูงขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้รับเลือกกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น

+ 0.86 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ความเชื่อมั่นว่าทหารจะสามารถปกป้องคุ้มครองมีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้รับเลือกกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น - 0.80 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้จากรูปที่ 5 และศึกษารายละเอียดของคะแนนของบทบาทต่าง ๆ ได้จากตาราง 7 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 5

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กรักเรียนที่มีต่อ พ่อและทหาร เกี่ยวกับความมี
 มุขคุณ ในแง่ของการปกป้องคุ้มครอง กับระดับชั้นเรียน

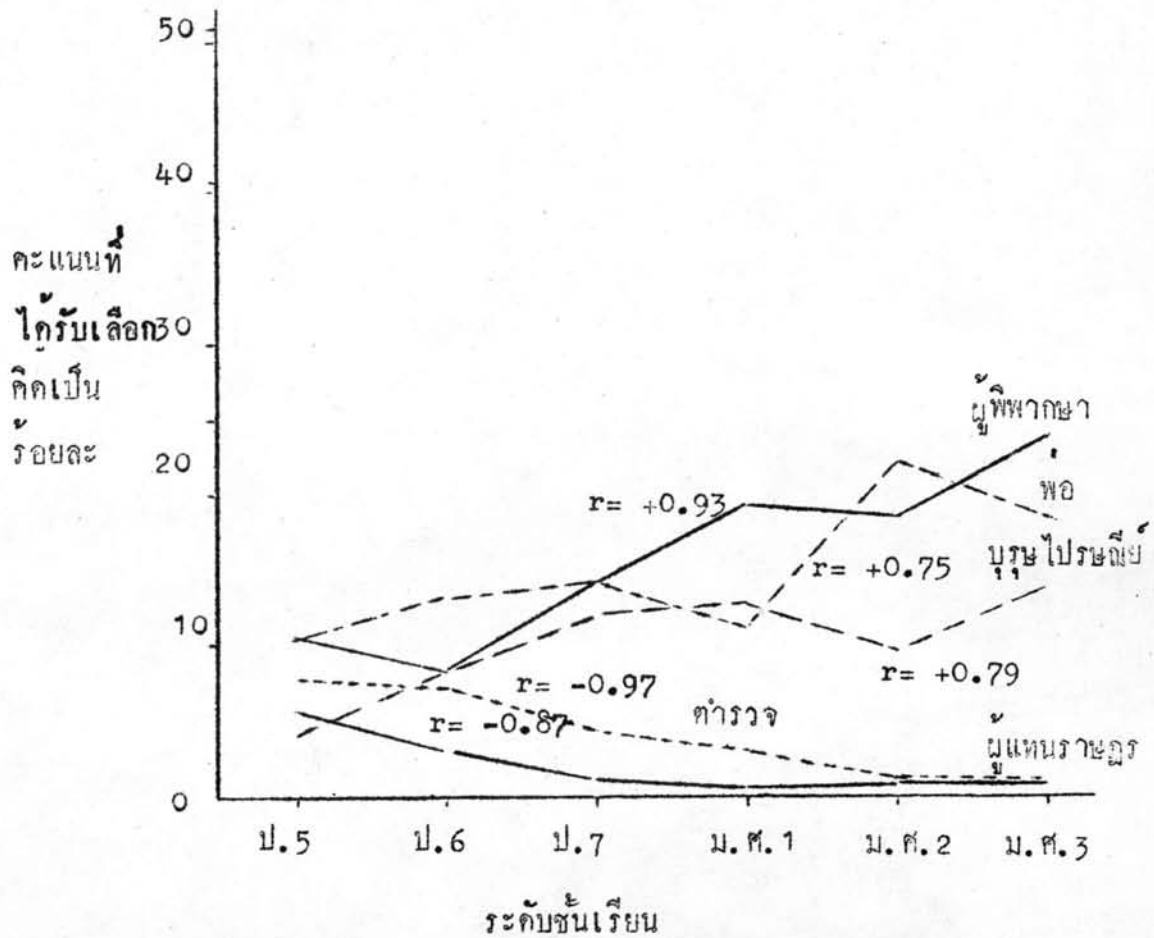
ความเป็นผู้นำไว้วางใจได้ (Dependability)

ความเป็นผู้นำไว้วางใจแยกพิจารณา 4 ประเด็น คือ การกระทำ ความเป็นผู้รักษาคำมั่นสัญญา ความอดทนไม่ทอดถอยและความซื่อสัตย์

การกระทำ บทบาทที่เด็กนักเรียนไทยให้ความไว้วางใจในแง่ของการกระทำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ครู ผู้พิพากษา พ่อ บุรุษไปรษณีย์ นายกรัฐมนตรี ทหาร ตำรวจ คณะปฏิวัติ รัฐมนตรี ผู้แทนราษฎร และนายอำเภอ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับคะแนนที่ได้รับเลือกของบทบาท พบว่า ยิ่งระดับชั้นเรียนของเด็กสูงขึ้น เด็กจะเพิ่มความไว้วางใจในการกระทำของ ผู้พิพากษา พ่อ และบุรุษไปรษณีย์มากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้รับเลือกกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น +0.93, +0.75 และ +0.79 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้แทนราษฎรและตำรวจได้รับความไว้วางใจในแง่การกระทำต่ำลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นการศึกษาที่สูงขึ้นเป็น -0.87 และ -0.97 ตามลำดับ ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้จากรูปที่ 6 และศึกษารายละเอียดของคะแนนและลำดับที่ของบทบาทต่าง ๆ ได้จากตารางที่ 8 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 6

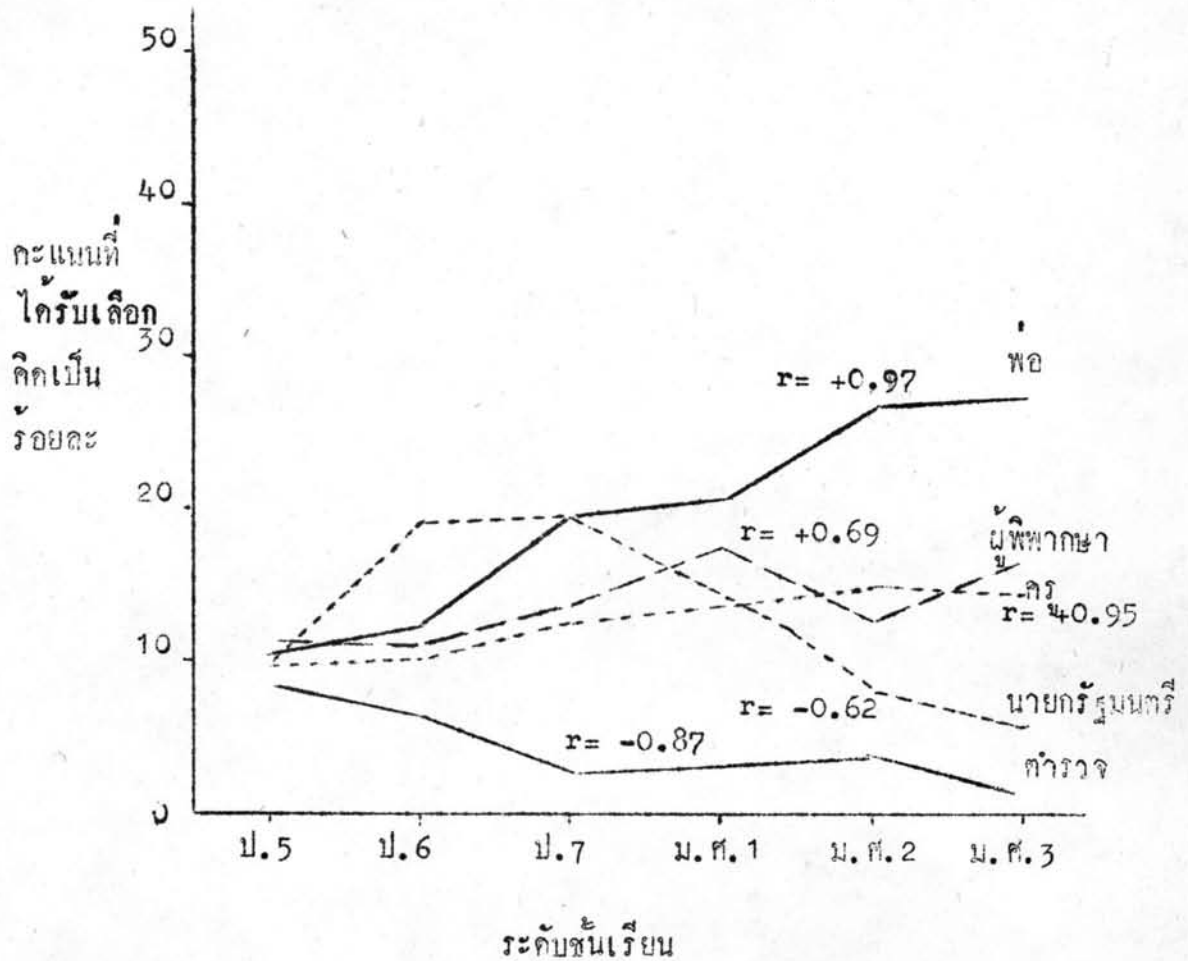
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีคอบทบาทของ ผู้พิพากษา พ่อ บุรุษไปรษณีย์
 ตำรวจและผู้แทน เกี่ยวกับความน่าไว้วางใจได้ ในแง่ของการกระทำ กับระดับชั้นเรียน

ความเป็นผู้รักษาคำมั่นสัญญา พบว่าเด็กให้ความไว้วางใจในแง่ของการเป็นผู้รักษาคำมั่นสัญญาต่อบทบาทต่าง ๆ มากน้อย ตามลำดับดังนี้ คือ พ่อ ครู ผู้พิพากษา นายกรัฐมนตรี ทหาร หัวหน้าคณะปฏิวัติ ตำรวจ รัฐมนตรี บุรุษไปรษณีย์ ผู้แทนราษฎร และนายอำเภอ ยิ่งระดับชั้นเรียนสูงขึ้น เด็กจะเพิ่มความไว้วางใจในแง่ของการรักษาคำมั่นสัญญาต่อ พ่อ และครูมากขึ้น เด็กจะเพิ่มความไว้วางใจในแง่ของการรักษาคำมั่นสัญญาต่อ พ่อและครูมากขึ้น ขณะที่ตำรวจลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนเป็น $+0.97$, $+0.95$ และ -0.87 ตามลำดับ ระดับนัยสำคัญ 0.05 นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่าผู้พิพากษา ได้รับความไว้วางใจในแง่นี้เพิ่มมากขึ้น ขณะที่นายกรัฐมนตรีมีแนวโน้มลดลง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของผู้พิพากษาและนายกรัฐมนตรีกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น $+0.69$ และ -0.62 ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 ซึ่งพอที่จะบอกแนวโน้มของความแตกต่างได้ (ดูการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้จากรูปที่ 7 และศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 9 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 7

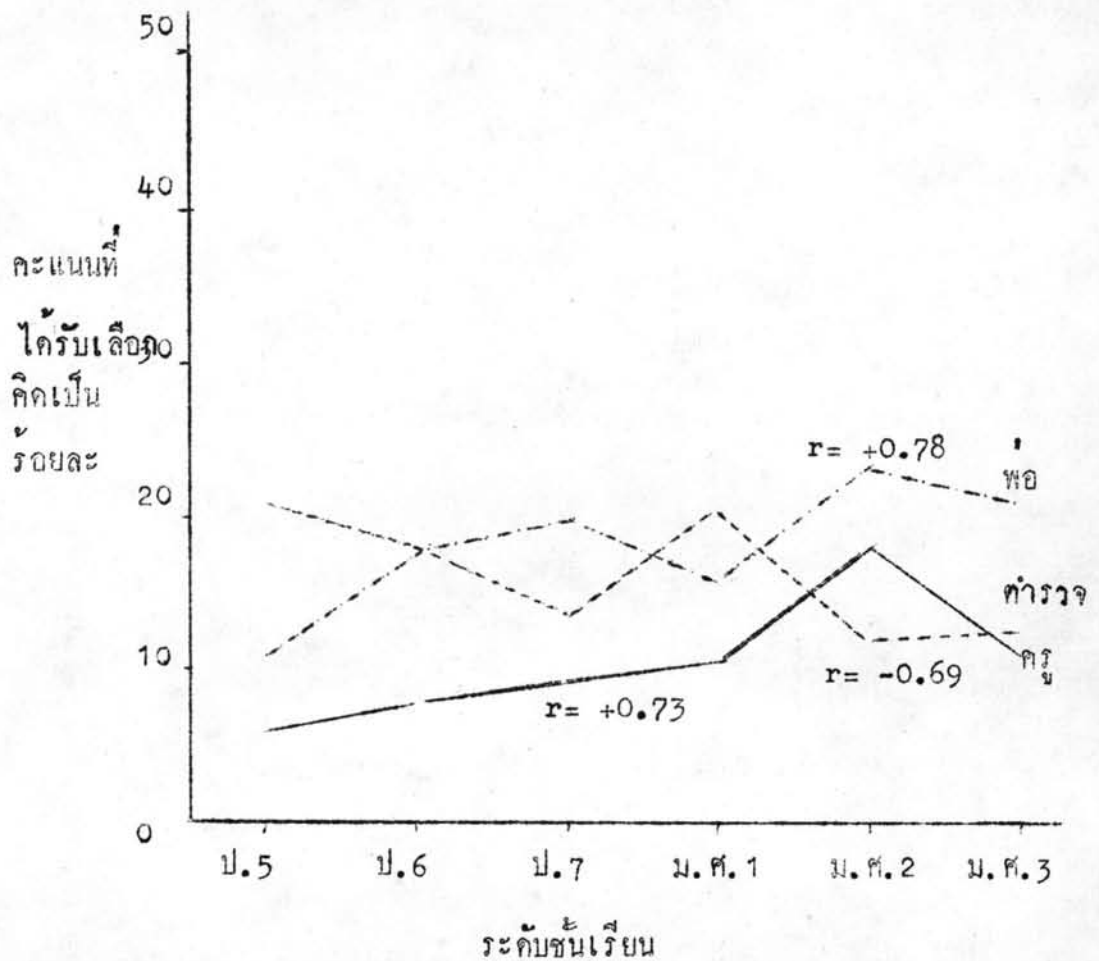
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อ พ่อ ครู ผู้พิพากษา ตำรวจและ นายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับความไว้วางใจได้ ในแง่ของการรักษาคำมั่นสัญญา กับระดับชั้นเรียน

ความอคทนไม่ทอดอย เด็กนักเรียนให้ความไว้วางใจในแง่ของความ
 อคทนไม่ทอดอยต่อการกระทำของบทบาทต่าง ๆ มากน้อยตามลำดับดังนี้ คือ ทหาร
 พ่อ ตำรวจ ครู นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา บุรุษไปรษณีย์ คณะปฏิวัติ นายอำเภอ
 รัฐมนตรี และผู้แทนราษฎร ขณะที่ระดับชั้นเรียนสูงขึ้น พ่อได้รับความไว้วางใจ
 ว่าเป็นผู้อคทนไม่ทอดอยต่อการกระทำมากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
 คะแนนกับระดับชั้นเรียน $+0.78$ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ขณะเดียวกันก็มีแนวโน้ม
 ของความสัมพันธ์ที่พอบอกได้ว่า ครูได้รับความไว้วางใจในแง่ที่สูงขึ้น และตำรวจ
 มีแนวโน้มที่จะได้รับความไว้วางใจในแง่ที่ต่ำลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 ระหว่างคะแนนที่ถูกเลือกของ ครู และตำรวจ กับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น $+ 0.73$
 และ $- 0.69$ ตามลำดับ ซึ่งระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 ซึ่งพอที่จะบอกแนวโน้ม
 ของความแตกต่างได้ (ดูการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จากรูปที่ 8 และอาจศึกษา
 รายละเอียดของคะแนนของบทบาทต่าง ๆ จากตารางที่ 10 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 8

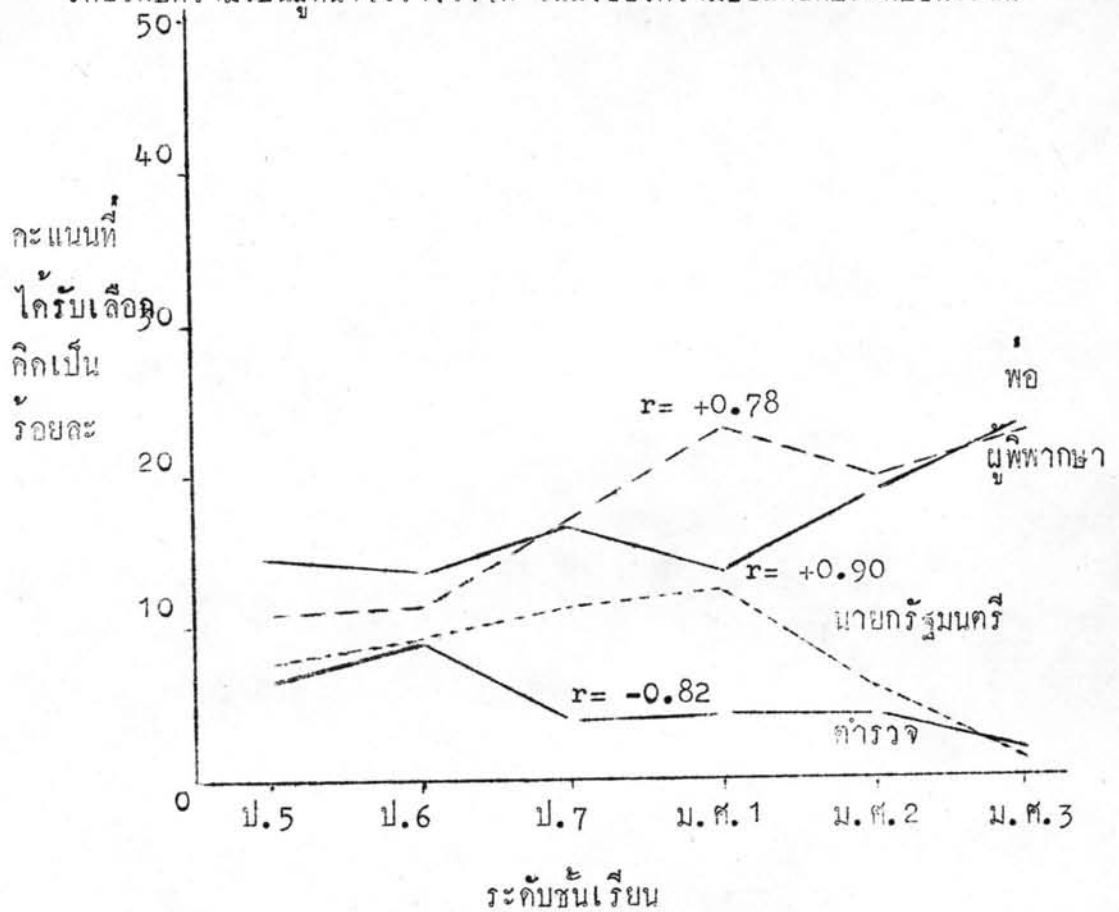
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อ พ่อ ครูและตำราจ เกี่ยวกับ
ความไว้วางใจได้ ในแง่ของความเป็นผู้ออกหน้าไม่ทอดย ้วยกับระดับชั้นเรียน

ความซื่อสัตย์ พบว่าบทบาทที่เด็กนักเรียนให้ความไว้วางใจในแง่ของความซื่อสัตย์ มากน้อยตามลำดับคือ ผู้พิพากษา พ่อ ทหาร ครู นายกรัฐมนตรี ตำรวจ บุรุษ-ไปรษณีย์ คณะปฏิวัติ รัฐมนตรี และผู้แทนราษฎร ยิ่งเด็กมีระดับการศึกษาสูงขึ้นหรือมีอายุมากขึ้น เด็กเพิ่มความไว้วางใจในแง่ของความซื่อสัตย์ต่อ พ่อ และผู้พิพากษามากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน $+0.78$ และ $+0.90$ ตามลำดับ ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นที่น่าสังเกตว่า ยิ่งระดับการศึกษาสูงขึ้น ตำรวจกลับได้รับความไว้วางใจในแง่ของความซื่อสัตย์ลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน -0.82 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่า ความไว้วางใจในแง่ของความซื่อสัตย์ที่มีต่อบทบาทของนายกรัฐมนตรี ในระยะเดียวกันจะสูงขึ้น และจะเริ่มลดลง หลังจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ถูกการเปลี่ยนแปลงจากรูป 9 และศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 11 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 9

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อ พ่อ ผู้พิพากษา นายกรัฐมนตรีและตำรวจ
เกี่ยวกับความเป็นผู้นำไว้วางใจได้ ในแง่ของความซื่อสัตย์กับระดับชั้นเรียน

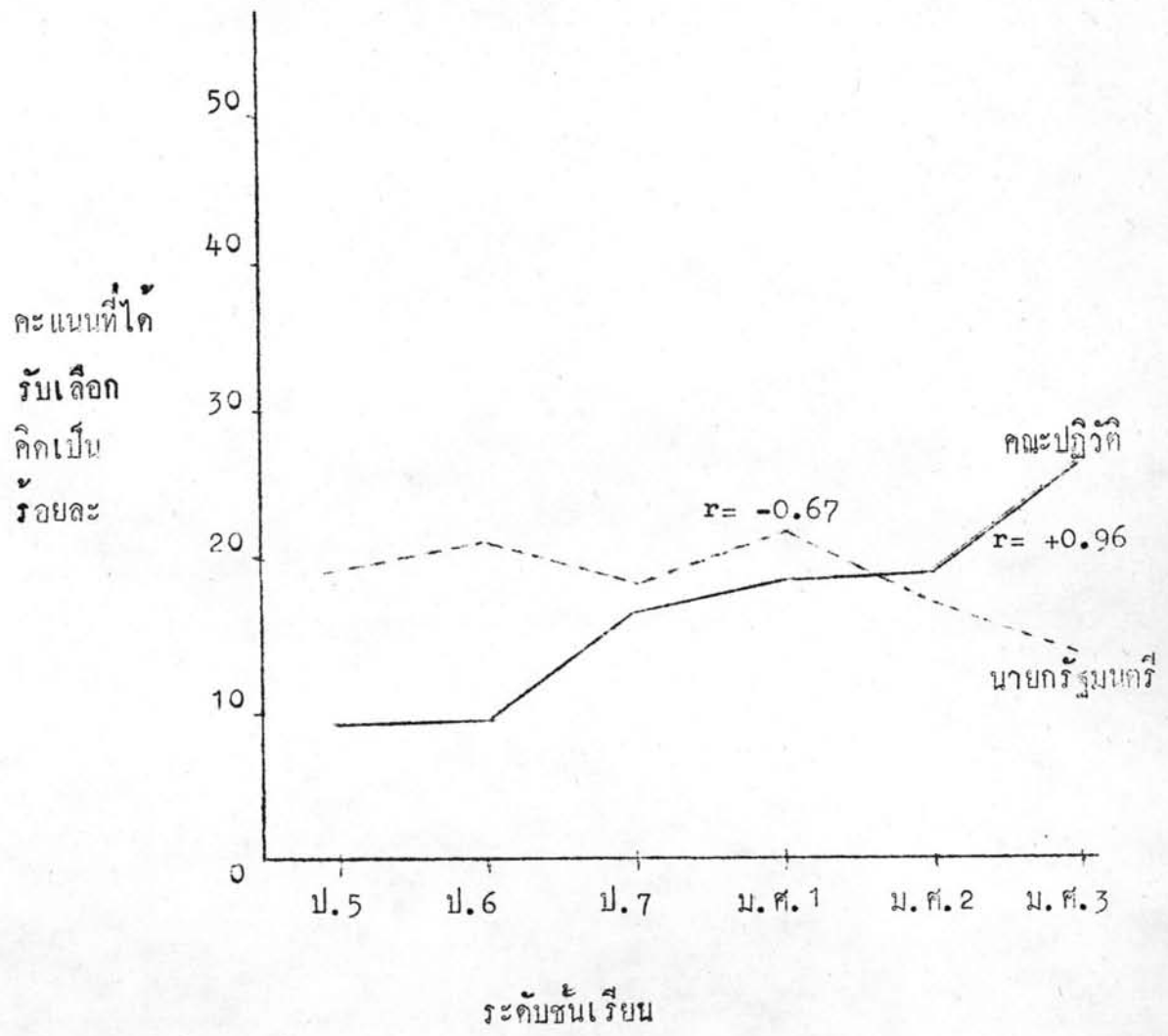
อำนาจ (Power)

ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจแยกพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ อำนาจในการ
ลงโทษและอำนาจในการควบคุม

อำนาจในการลงโทษ พบว่าเด็กให้ความเชื่อมั่นในอำนาจการลงโทษของ
บทบาทต่าง ๆ เรียงตามลำดับมากไปหาน้อยคือ ผู้พิพากษา นายกรัฐมนตรี คณะปฏิวัติ
ตำรวจ รัฐมนตรี ครู พ่อ นายอำเภอ ทหาร บุรุษไปรษณีย์ และผู้แทนราษฎร ยิ่ง
เด็กนักเรียนมีระดับชั้นเรียนสูงขึ้น ยิ่งเชื่อมั่นในอำนาจการลงโทษของคณะปฏิวัติ
มากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน กับระดับชั้นการศึกษาที่สูงขึ้น
เป็น + 0.96 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่าความเชื่อมั่นในอำนาจลงโทษของ
นายกรัฐมนตรีมีแนวโน้มลดลง (โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับ
ระดับชั้นการศึกษาที่สูงขึ้นเป็น - 0.67 ที่ระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 ซึ่งพอที่
จะบอกแนวโน้มของความแตกต่างได้ (ดูการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จากรูปที่ 10
และอาจศึกษารายละเอียดของคะแนนของบทบาทเหล่านี้ได้จากตารางที่ 12 ก. ใน
ภาคผนวก).

รูปที่ 10

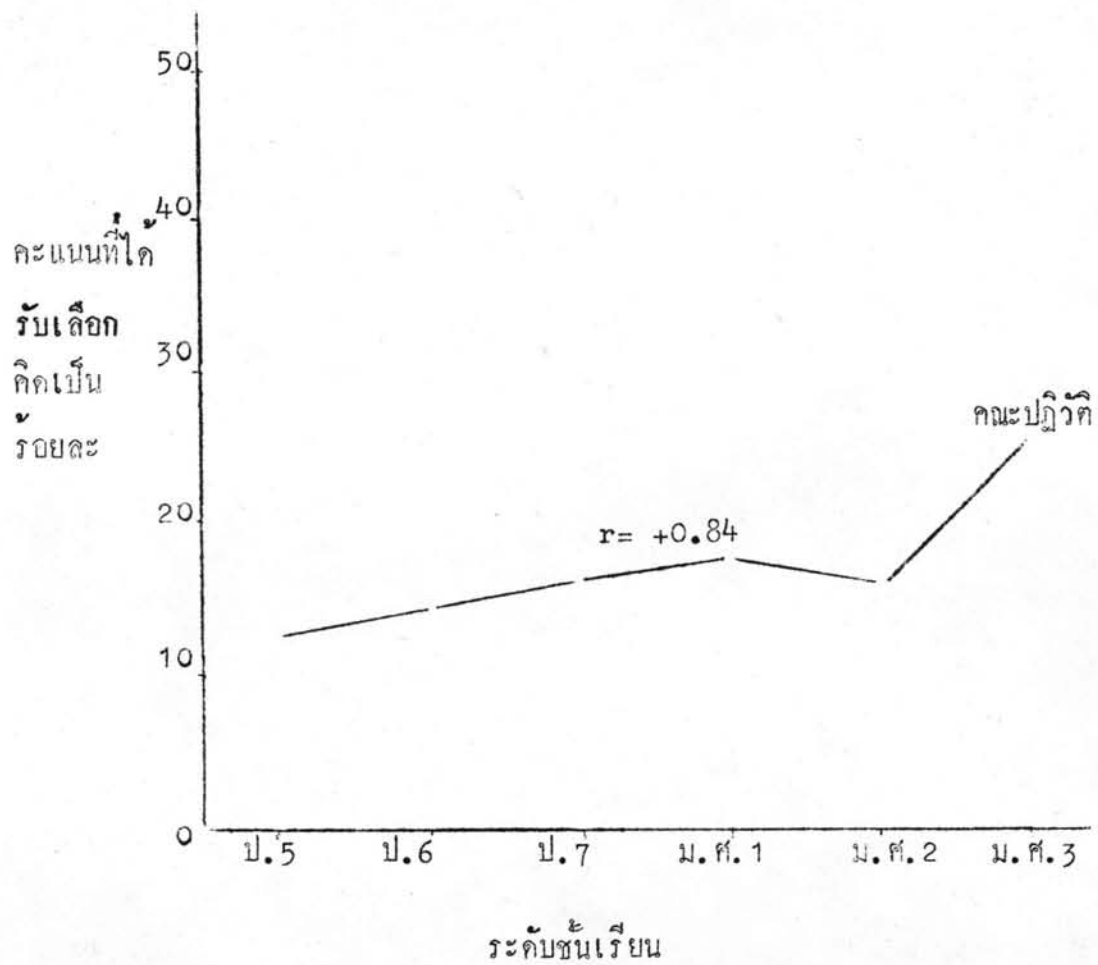
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีคอบทบาทของคณะปฏิวัติและนายกรัฐมนตรีก
เกี่ยวกับอำนาจในแง่ของอำนาจการลงโทษกับระดับชั้นเรียน

อำนาจในการควบคุม - เด็กให้ความเชื่อมั่นจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ นายกรัฐมนตรี คณะปฏิวัติ ครู พ่อ ตำรวจ รัฐมนตรี ผู้แทนราษฎร ผู้พิพากษา ทหาร นายอำเภอ และบุรุษไปรษณีย์ ยิ่งเด็กมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ยิ่งเชื่อมั่นในอำนาจการควบคุมของคณะปฏิวัติมากขึ้น จากลำดับตำแหน่งที่ 2 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาเป็นลำดับที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น + 0.84 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงได้จากรูปที่ 11 และอาจศึกษารายละเอียดของคะแนนของบทบาทต่าง ๆ ได้จากตารางที่ 13 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 11

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อคณะปฏิวัติ เกี่ยวกับอำนาจในการควบคุม
กับระดับชั้นเรียน

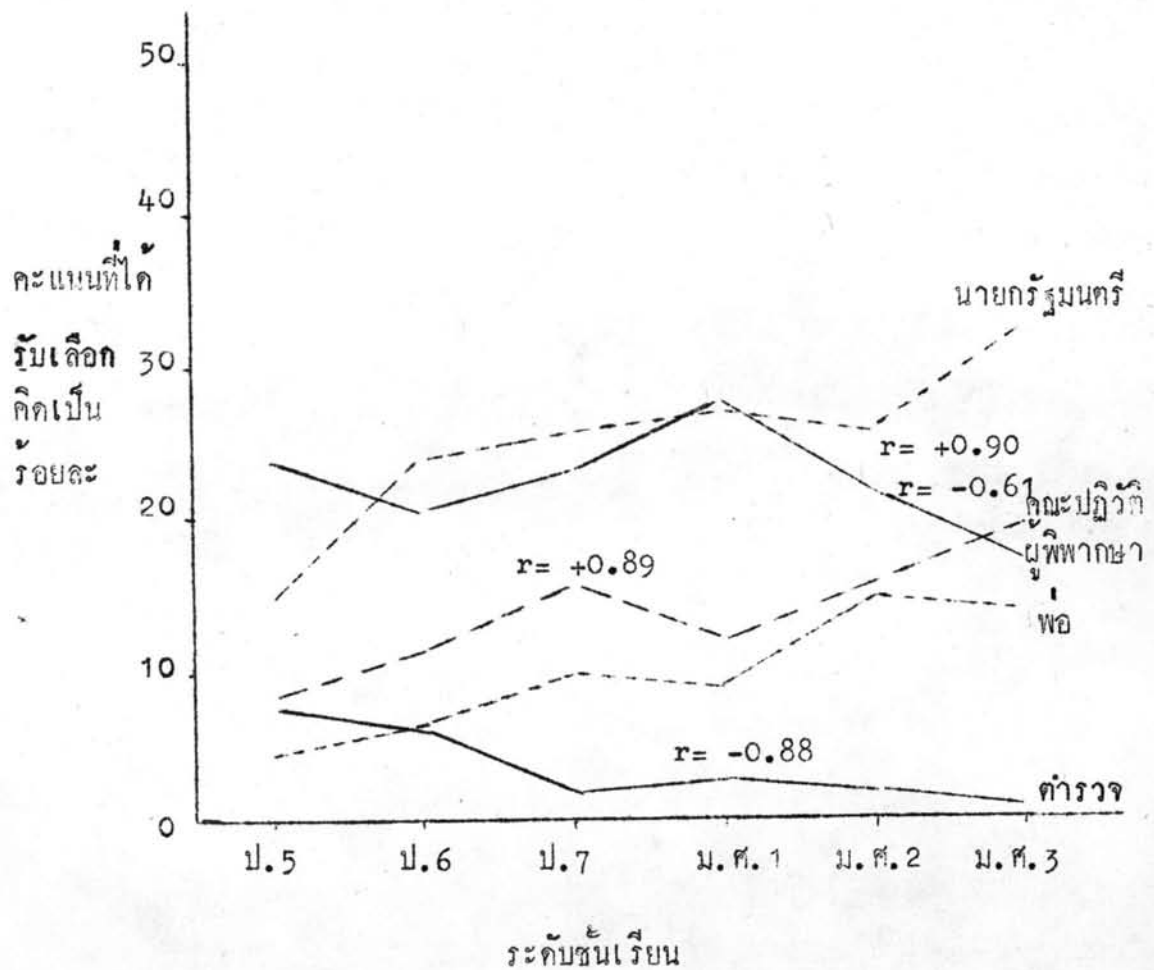
ความเป็นผู้นำ (Leadership)

ความเป็นผู้นำแยกพิจารณาได้ 4 ประเด็น คือ การตัดสินใจ ความเป็นผู้รอบรู้ ภาระในการทำงาน และความสามารถในการเป็นผู้นำ

การตัดสินใจ ในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นผู้นำในแง่ของการตัดสินใจนั้น พบว่าเด็กมีภาพพจน์ตอบทบาทต่าง ๆ มากน้อยตามลำดับคือ นายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษา คณะปฏิวัติ พ่อ ครู รัฐมนตรี ตำรวจ ทหาร ผู้แทนราษฎร นายอำเภอ และบุรุษไปรษณีย์ ยิ่งระดับชั้นเรียนของเด็กสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น เด็กยิ่งเพิ่มความเชื่อมั่นในการเป็นผู้นำในแง่ของการตัดสินใจที่มีต่อนายกรัฐมนตรี และคณะปฏิวัติ และพ่อ มากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนเป็น + 0.90, +0.89 และ + 0.93 ตามลำดับ ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และตำรวจได้รับความเชื่อมั่นลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน - 0.88 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และพบว่าผู้พิพากษามีแนวโน้มลดลงเช่นกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน - 0.61 ที่ระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 ซึ่งพอที่จะบอกแนวโน้มของความแตกต่างได้ (ดูการเปลี่ยนแปลงได้จากรูป 12 และศึกษารายละเอียดได้จากตารางที่ 14 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 12

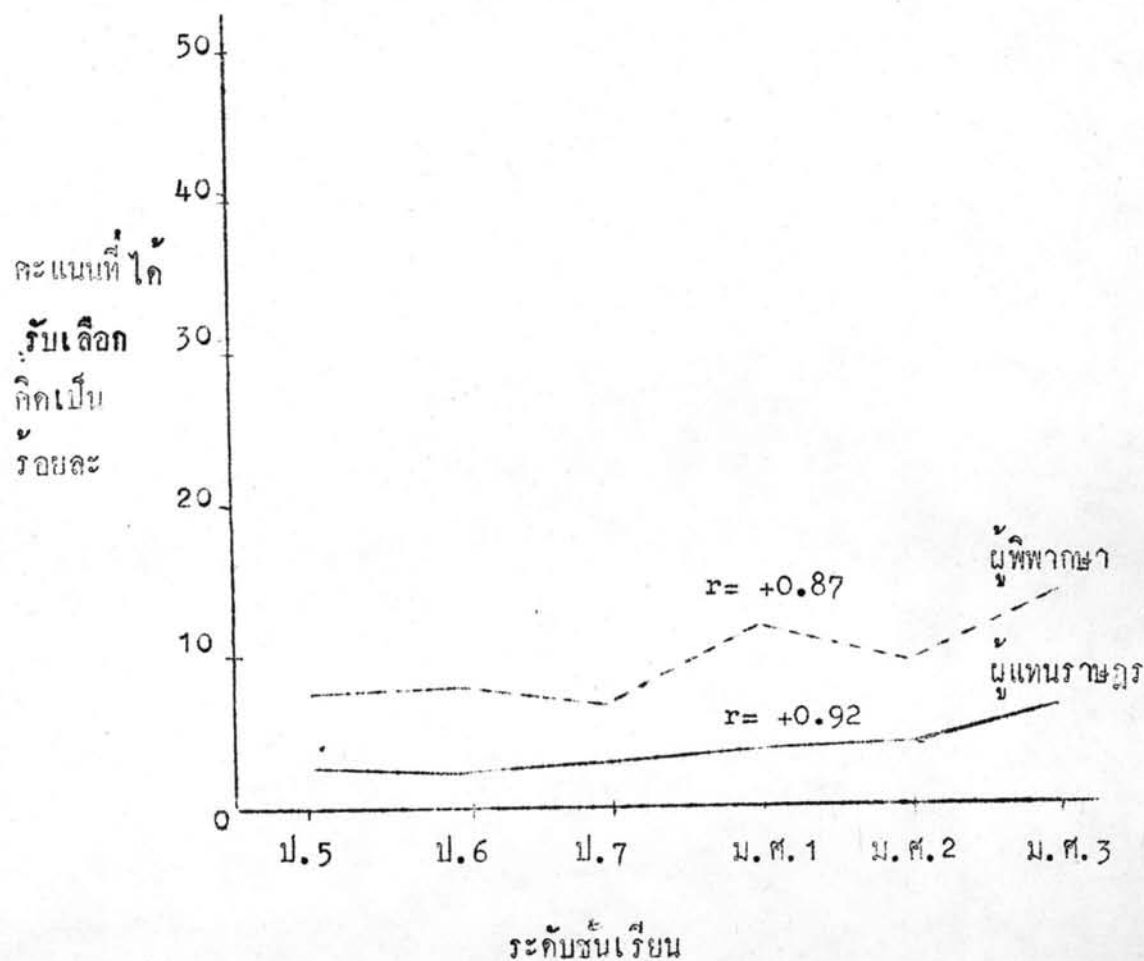
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อนายกรัฐมนตรี คณะปฏิวัติ ผู้พิพากษา พ่อ และตำรวจ เกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ในแง่ของการตัดสินใจกับระดับชั้นเรียน

ความเป็นผู้รอบรู้ พบว่าในภาพพจน์ของเด็กนั้น เห็นว่า ครู นายกรัฐมนตรี
 ผู้พิพากษา พ่อ คณะปฏิวัติ รัฐมนตรี ผู้แทนราษฎร นายอำเภอ ตำรวจ ทหาร และ
 บุรุษไปรษณีย์ เป็นผู้ที่รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ จากมากไปหาน้อยตามลำดับ และพบว่า
 ขณะที่ระดับชั้นเรียนสูงขึ้นหรืออายุของเด็กมากขึ้น เด็กมีภาพพจน์ว่า ผู้แทนราษฎร
 และผู้พิพากษา เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่นมากขึ้น
 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น + 0.92 และ
 + 0.87 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ผลการเปลี่ยนแปลง
 จากกรุปที่ 13 และศึกษารายละเอียดได้จากตาราง 15 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 13

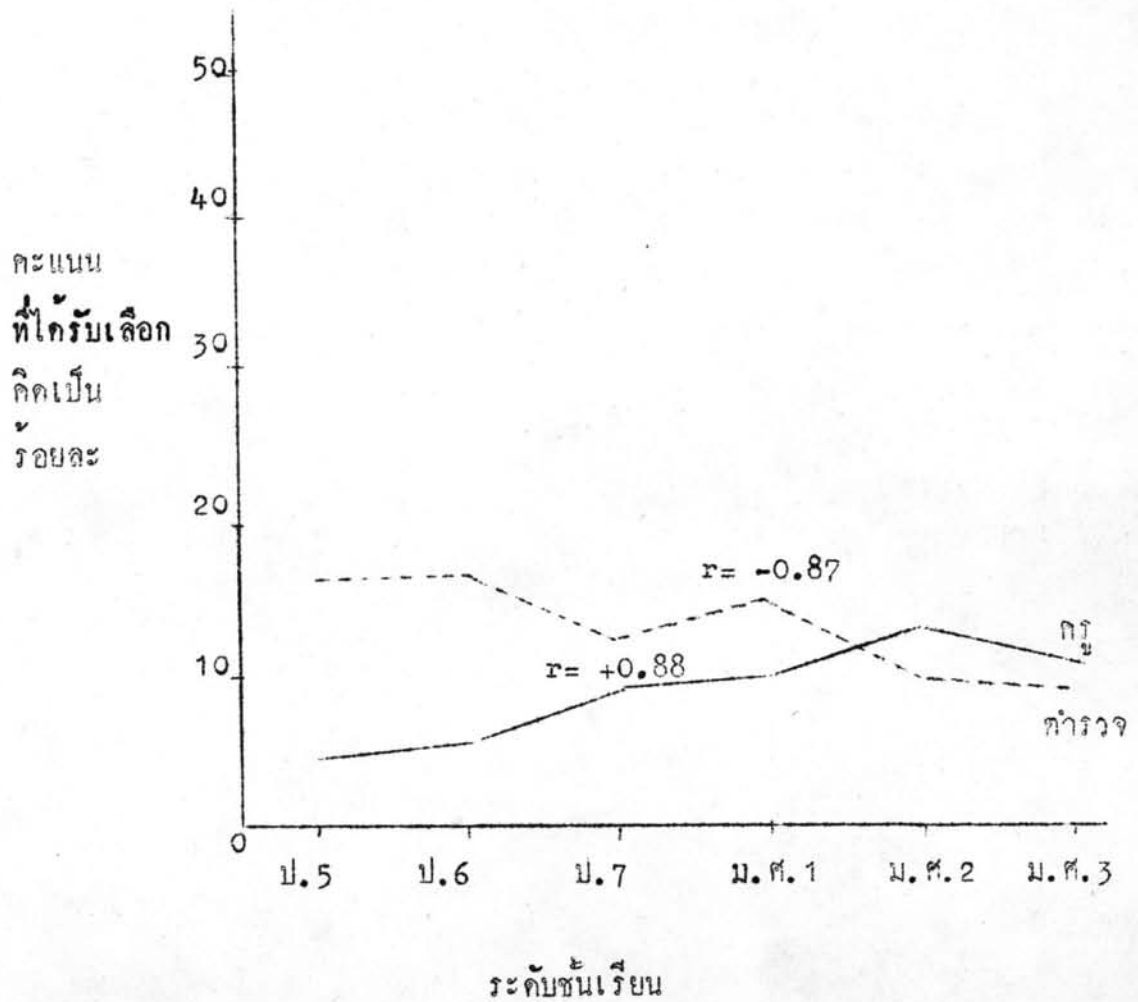
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อผู้พิพากษาและผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับ
 ความเป็นผู้นำในแง่ของความรอบรู้กับระดับชั้นเรียน

ภาระในการทำงาน เพื่อให้เด็กประเมินสภาพของการทำงานของบทบาท
 ต่าง ๆ พบว่าเด็กเลือก ทหาร พ่อ ตำรวจ ครู นายกรัฐมนตรี บรูซไปรษณีย์ ผู้พิพากษา
 คณะปฏิวัติ รัฐมนตรี นายอำเภอ และผู้แทนราษฎร เป็นผู้รับภาระในการทำงานมากน้อย
 ตามลำดับ พบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนสูงขึ้นหรืออายุของเด็กมากขึ้น เด็กมีภาพพจน์ว่า ครูเป็น
 บทบาทที่มีภาระในการทำงานมากขึ้น ขณะที่ตำรวจลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน $+0.88$ และ -0.87 ตามลำดับ ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับ
 นัยสำคัญ 0.05 (ดูการเปลี่ยนแปลงจากรูปที่ 14 และศึกษารายละเอียดได้จากตาราง
 16 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 14

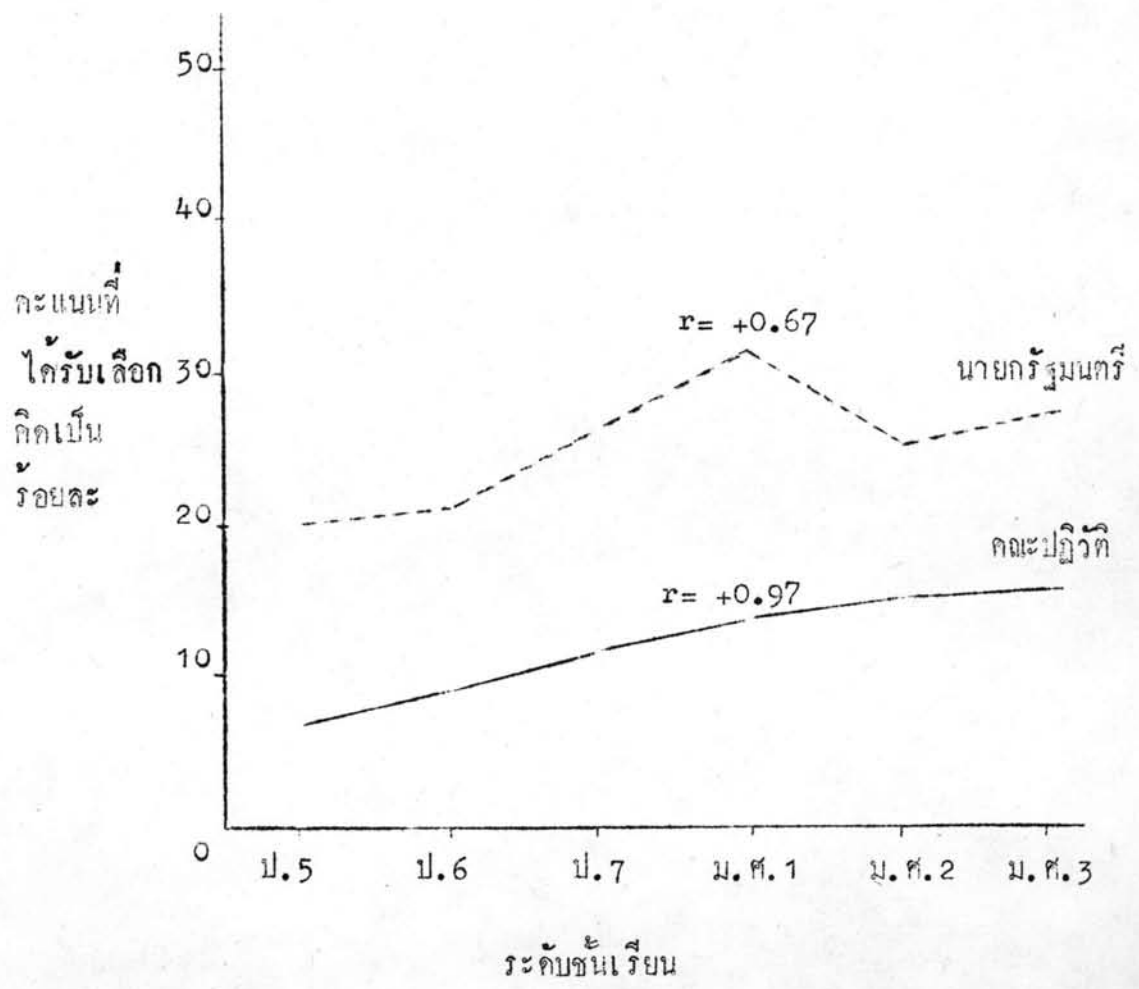
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ที่ต่อ ครูและคำรวจ เกี่ยวกับความเป็นผู้นำในแง่ของ
การรับภาระในการทำงานกับระดับชั้นเรียน

ความสามารถในการเป็นผู้นำ เมื่อให้เด็กประเมินคุณค่าของบทบาทต่าง ๆ ในความเหมาะสมของการเป็นผู้นำที่ดี เด็กมีภาพพจน์ต่อบทบาทต่าง ๆ มากน้อยตามลำดับ คือ นายกรัฐมนตรี พ่อ คณะปฏิวัติ ครู ผู้แทนราษฎร ทหาร รัฐมนตรี ตำรวจ นายอำเภอ ผู้พิพากษา และบุรุษไปรษณีย์ เป็นที่น่าสังเกตว่ายิ่งเด็กมีระดับชั้นเรียนสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น เด็กยิ่งเห็นว่า นายกรัฐมนตรี และคณะปฏิวัติ มีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำมากขึ้น โดยเฉพาะคณะปฏิวัตินั้น มีการเปลี่ยนแปลงจากลำดับตำแหน่งที่ 6.5 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นลำดับตำแหน่งที่ 3 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนกับระดับชั้นเรียนมีค่า +0.97 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เช่นกับนายกรัฐมนตรีที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน (มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน + 0.67 ที่ระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 ซึ่งพอที่จะบอกแนวโน้มของความแตกต่างได้ (ดูการเปลี่ยนแปลงจากรูป 15 และศึกษารายละเอียดได้จากตาราง 17 ก. ในภาคผนวก)

รูปที่ 15

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อ นายกรัฐมนตรีและคณะปฏิวัติ
เกี่ยวกับความสามารถในการ เป็นผู้นำที่ดีกับระดับชั้นเรียน

3. ภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีตอบทบาทที่สำคัญในระบบการเมืองไทย

ในส่วนนี้ เป็นการสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนมีต่อบทบาทที่มีความเด่นและสำคัญในระบบการเมืองไทย ซึ่งจากตอนที่ 1 ในที่นี้พบว่า บทบาทที่มีความเด่นและมีความสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน ได้แก่ พ่อ ครู ทหาร ตำรวจ นายกรัฐมนตรี และผู้พิพากษา แต่เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการวิจัยอยู่ที่อำนาจทางการเมือง จึงนำเอาเฉพาะบทบาทที่เกี่ยวข้องกับอำนาจทางการเมือง โดยตรงและมีความสำคัญในระบบการเมืองไทยมาศึกษา ได้แก่ ทหาร ตำรวจ และ นายกรัฐมนตรี และนอกจากนั้นก็นำเอาบทบาทของคณะปฏิวัติและดูแลราษฎรมาศึกษาด้วย แม้บทบาททั้งสองจะไม่มี ความเด่นในการเรียนรู้ของเด็กก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นบทบาทที่มีความสำคัญสูงในระบบการเมืองไทย

ภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อทหาร

จากรูปที่ 16 และ 17 แสดงภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อทหาร ซึ่งสรุปได้คือ

ความผูกพัน พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเด็กแสดงออกถึงความผูกพันเชื่อถือต่อทหารอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก ทั้งในแง่ความชอบที่มีต่อทหาร และความคิดเชื่อถือว่าทหารนั้นเป็นคนดี (ลำดับตำแหน่งที่ 3 ทั้ง 2 คำถาม) และพบว่าขณะที่ระดับชั้นเรียนเปลี่ยนแปลงไป ความชอบที่มีต่อบทบาทนี้คงเดิมเสมอไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ คือ เด็กยังชอบบทบาทนี้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก แต่พบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนของเด็กสูงขึ้น ความเชื่อถือว่าทหารนั้นเป็นคนดี จะยิ่งลดลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน - 0.93 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

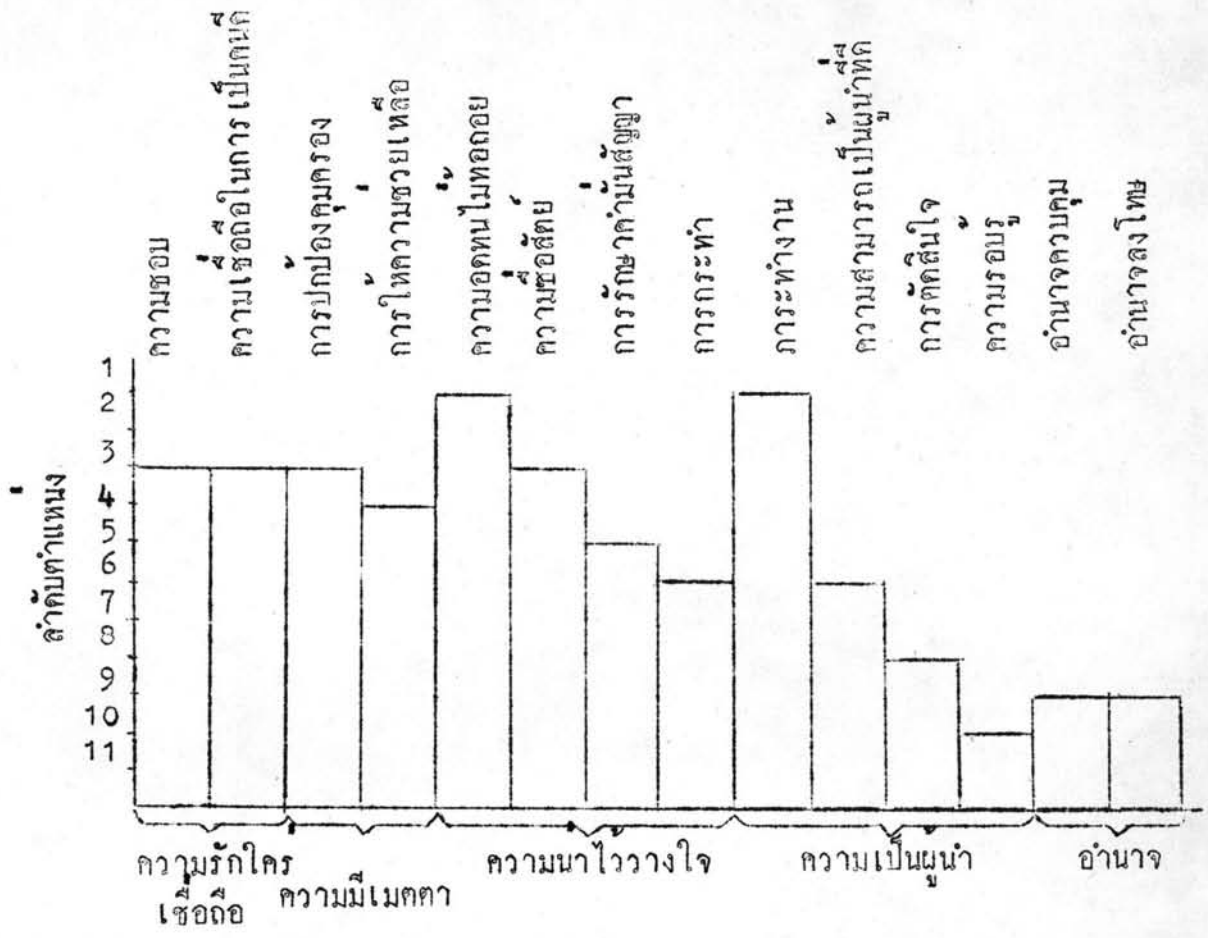
ผลที่น่าพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือ ขณะที่ระดับชั้นเรียนของเด็กสูงขึ้น พบว่าเพศมีอิทธิพลต่อภาพพจน์ของเด็กที่มีต่อทหารในค่านี้นี้ คือ ในระดับชั้นเรียนชั้น ๆ นั้น เพศชายจะแสดงถึงความผูกพันที่มีต่อทหารทั้งในแง่ของความชอบและความเชื่อถือในความ

เป็นคนคึกมากกว่าเพศหญิง แต่เมื่อระดับชั้นเรียนสูงขึ้น เพศชายยิ่งลดความชอบและความเชื่อถือในความเป็นคนคึกของทหารลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน -0.85 , -0.93 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ขณะที่เพศหญิงเพิ่มความชอบและความเชื่อถือว่าทหารเป็นคนคึกมากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน 0.83 , 0.49 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ดูรูปที่ 15 และ 19) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กชายซึ่งให้ความชื่นชอบทหารมาแต่แรกมากกว่าเพศหญิง จะให้ความสนใจต่อบทบาทนี้มากกว่า และจากผลของการเรียนรู้ทำให้เด็กชายตระหนักได้คือว่า ทหารนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น ๆ แล้วก็ไม่คึกมากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนั้นการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ทหารเป็นผู้ที่คึกทำงานหนักมากที่สุด คึกทำงานด้วยความอดทนไม่ทอดทิ้ง ประกอบกับเพศชายทุกคนเมื่อถึงวัยหนุ่มก็ต้องการการเกศเป็นทหาร เหล่านี้อาจมีส่วนทำให้ความชอบที่มีต่อบทบาทนี้ลดลงได้ ส่วนเพศหญิงนั้นอาจมองทหารในแง่ของการยกย่อง ในความเป็นผู้เสียสละเพื่อชาติมากกว่า ทำให้เพศหญิงเพิ่มความผูกพันเชื่อถือทหารมากขึ้น

ความมีบุญคุณ ในภาพพจน์ของเด็กนั้น เห็นว่าทหารเป็นผู้ที่มีบุญคุณอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเชื่อว่าทหารนั้นจะสามารถช่วยเหลือเขาได้เมื่อเขาต้องการความช่วยเหลือในเกณฑ์สูง (ลำดับตำแหน่งที่ 4) และเชื่อว่าทหารสามารถปกป้องคุ้มครองเขาได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 3) พบว่าขณะที่ระดับชั้นเรียนสูงขึ้น ความเชื่อที่ว่าทหารจะสามารถช่วยเหลือได้และจะปกป้องคุ้มครองคนได้ยิ่งลดน้อยลง จะเห็นได้จากลำดับตำแหน่งที่เปลี่ยนไป โดยพบว่าในชั้น ป. 5 นั้น ความคิดที่ว่าทหารสามารถจะช่วยเหลือเขาได้ จากลำดับตำแหน่งที่ 3.5 เป็นลำดับตำแหน่งที่ 4.5 ในชั้น ม.ศ.3 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนสูงขึ้น -0.92 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทานองเดียวกันกับความเชื่อที่ว่าทหารสามารถปกป้องคุ้มครองคนได้ก็ลดลงเช่นกัน จากลำดับตำแหน่งที่ 2 ในชั้น ป.5 มาเป็นลำดับตำแหน่งที่ 4 ในชั้น ม.ศ.3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น -0.80 ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รูปที่ 16

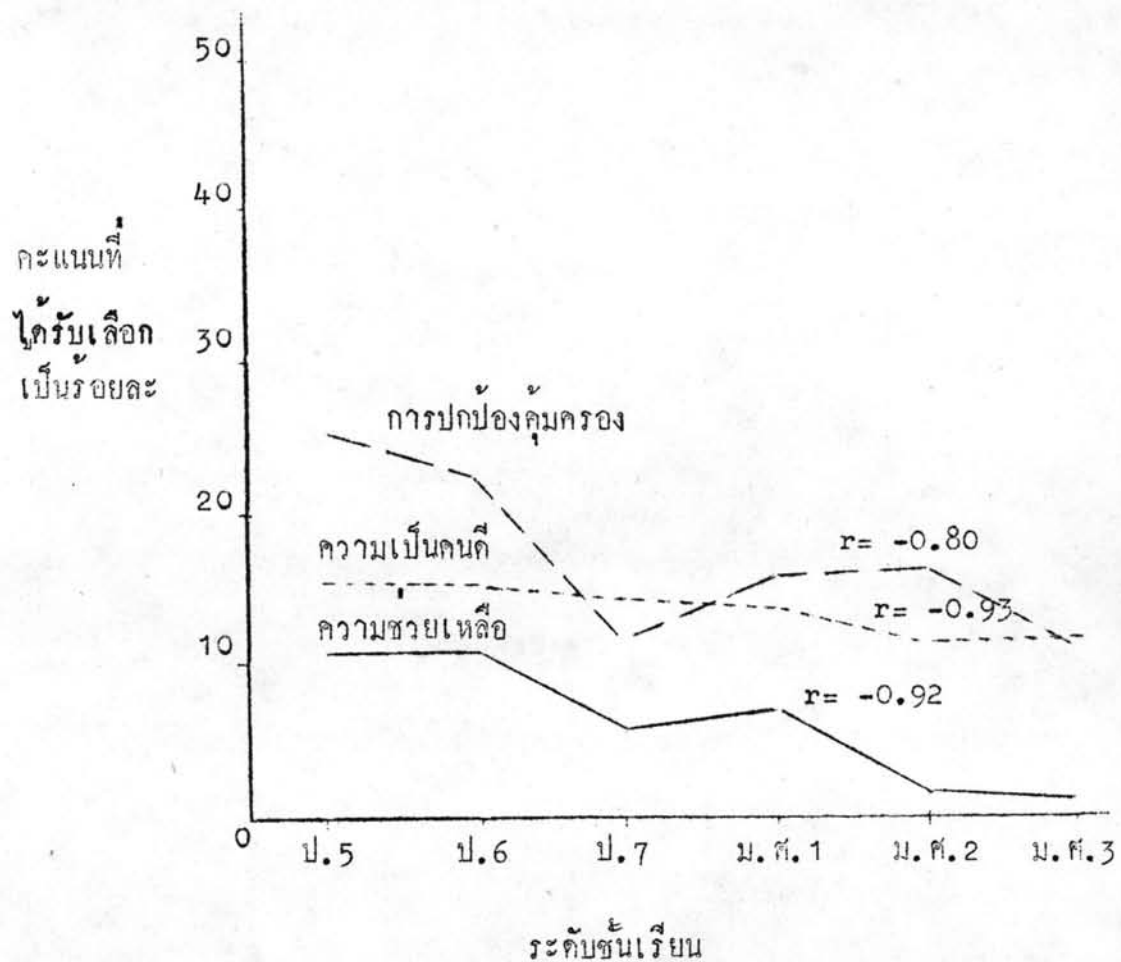
เปรียบเทียบภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อทหารในต่างต่าง ๆ

หมายเหตุ 1. กราฟละเอียดของคะแนนเหล่านี้ได้จากตาราง 1 ข. ในภาคผนวก

รูปที่ 17

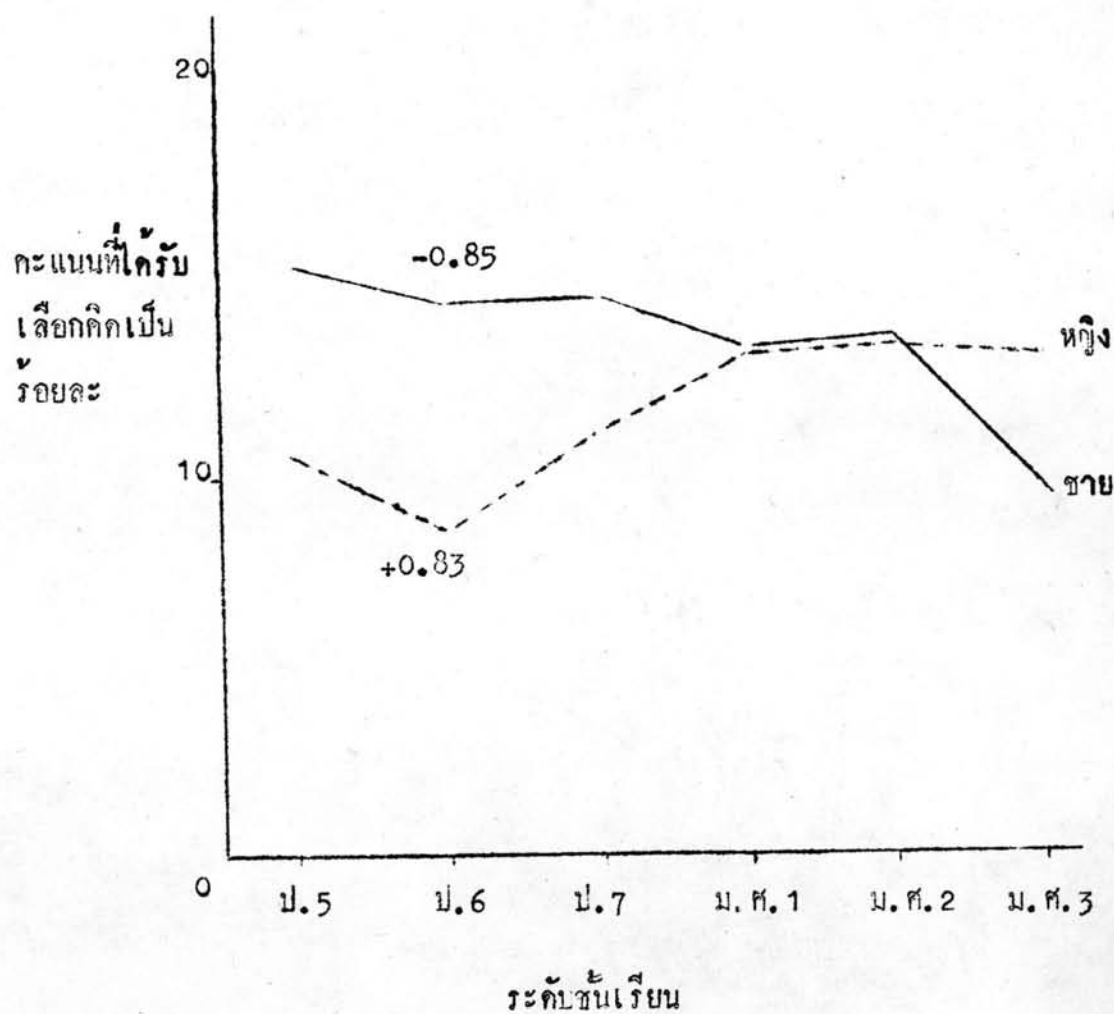
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์บางประเภทที่เด็กนักเรียนมีต่อ ทหาร กับระดับชั้นเรียน

หมายเหตุ: รายละเอียดของคะแนนศึกษาได้จากตารางที่ 1 ในภาคผนวก

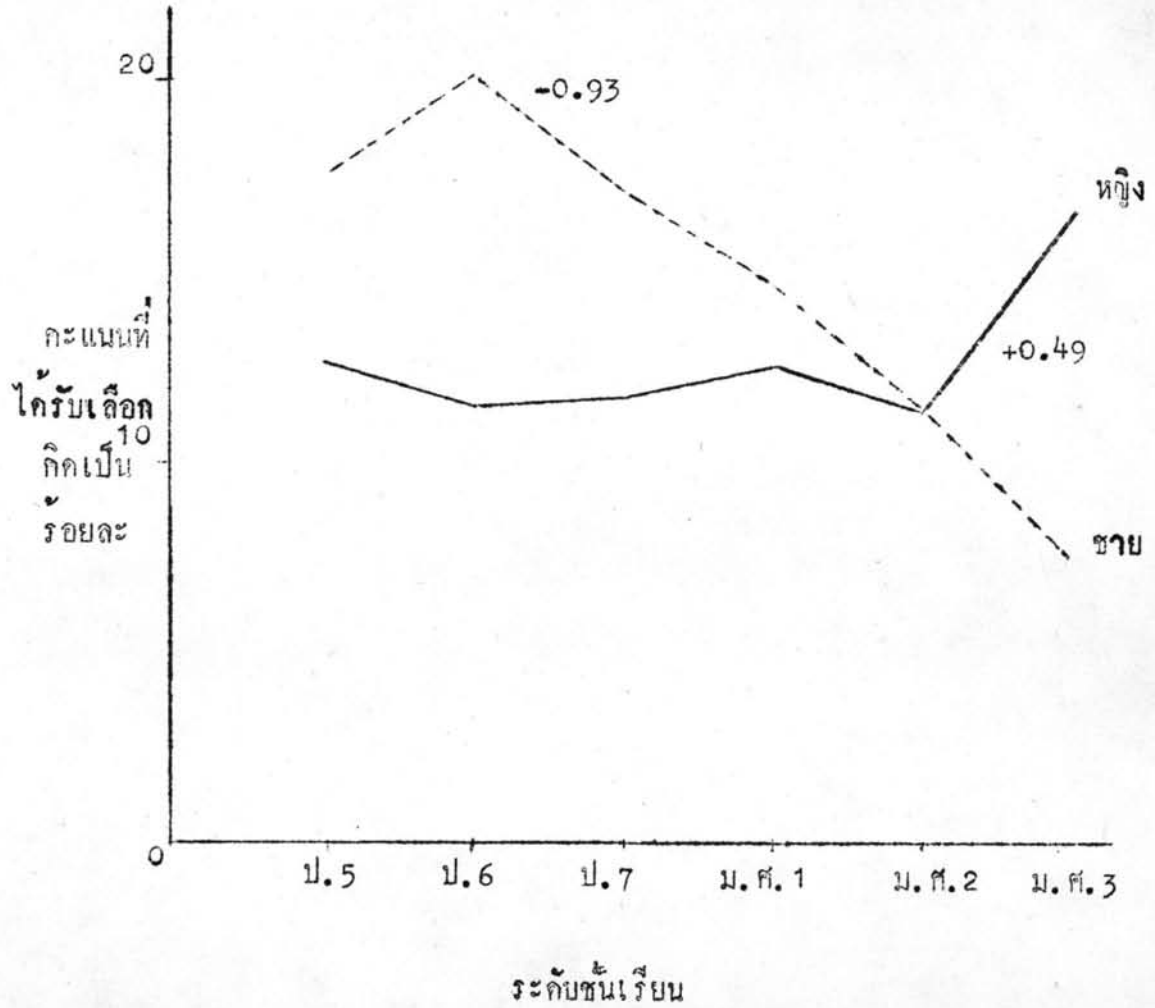
รูปที่ 18

เปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของความผูกพันที่เลือกอาหาร เมื่อระดับชั้นเรียนสูงขึ้น
ระหว่างเพศชายและ เพศหญิง

รูปที่ 19

เปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงในค่านความเชื่อถือที่เด็กมีต่อ ทหาร ขณะมีระดับชั้นเรียน
สูงขึ้น ระหว่างเพศชายและเพศหญิง

ความเป็นผู้นำไว้วางใจได้ ความไว้วางใจได้เป็นส่วนหนึ่งที่นำศึกษาและสะท้อนให้เห็นถึงภาพพจน์ที่มีต่อทหารได้ จากการศึกษาพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเด็กให้ความไว้วางใจต่อทหารในเกณฑ์ที่สูงมาก ทั้งในแง่ของความอดทนไม่ทอดยอต่อการทำงาน (ลำดับตำแหน่งที่ 1) ในแง่ของความซื่อสัตย์ (ลำดับตำแหน่งที่ 3) ส่วนความไว้วางใจในคำมั่นของความเป็นผู้รักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้นั้น อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง (ลำดับตำแหน่งที่ 5) และความเชื่อใจในการกระทำ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ลำดับที่ 6)

อำนาจ เมื่อถามเกี่ยวกับอำนาจของทหาร เด็กมีความเห็นว่า ทหารมีอำนาจไม่มากนัก ทั้งในแง่ของอำนาจในการลงโทษผู้อื่น ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 9) และอำนาจในการควบคุม ให้คนอื่นปฏิบัติตามตนได้มากที่สุดก็อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำมากเช่นกัน (ลำดับตำแหน่งที่ 9) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กมองว่าทหารนั้นเป็นผู้มีระเบียบวินัย การใช้อำนาจนั้นเป็นไปตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชามากกว่าการมีอำนาจตามอำเภอใจ

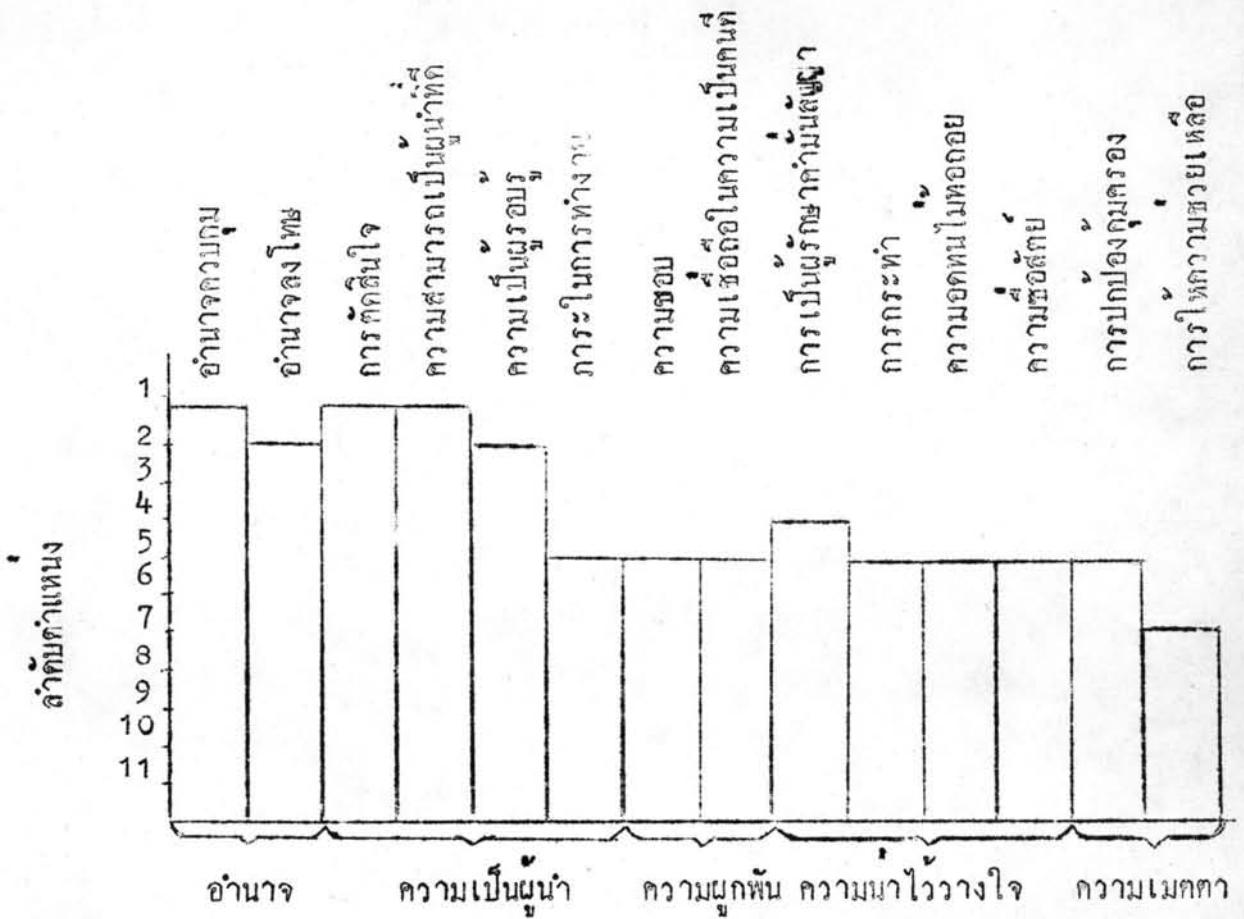
ความเป็นผู้นำ ในภาพพจน์ของเด็กนั้น มีความเห็นว่าทหารเป็นผู้นำในแง่ของการรับภาระทำงานมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น ๆ (ลำดับตำแหน่งที่ 1) ส่วนในด้านที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ที่ที่ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ นั้น เด็กเห็นว่าการตัดสินใจของทหารนั้นไม่สำคัญมาก โดยมีเกณฑ์อยู่ในระดับต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 8) และในเรื่องของความเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ใ้เด็กนั้น เด็กไม่เชื่อมากนัก โดยอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 10) และเมื่อให้เด็กประเมินโดยที่ว่าไปถึงความเหมาะสมในการเป็นผู้นำ ปรากฏว่าเด็กเห็นว่าทหารเป็นผู้นำที่ดีโดยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ลำดับตำแหน่งที่ 6)

ภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อนายกรัฐมนตรี

รูปที่ 20 และ 21 แสดงภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อนายกรัฐมนตรี ในด้านต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

รูปที่ 20

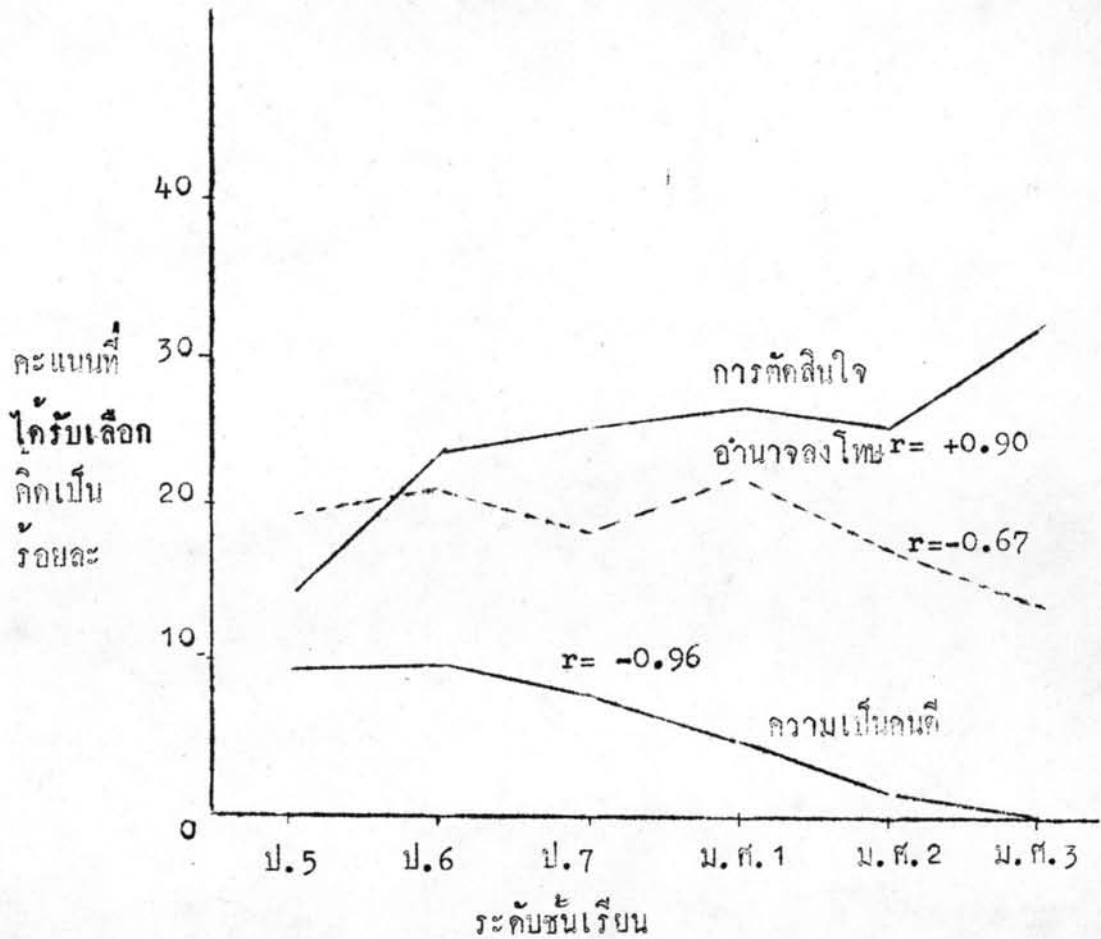
เปรียบเทียบภาพพจน์ในค่านาง ๗ ที่เด็กนักเรียนมัธยมต้นนายกรัชมงคล

หมายเหตุ 1. ศึกษารายละเอียดของคะแนนได้จากตาราง 2 ข. ในภาคผนวก

รูปที่ 21

แสดงการเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของเด็กที่บิดานายกรัฐมนตรีในบางด้าน กับระดับชั้นเรียน
สูงชัน

หมายเหตุ ศึกษารายละเอียดของคะแนนได้จากตาราง 2 ข. ในภาคผนวก

ความผูกพัน พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วเด็กแสดงออกซึ่งความผูกพันที่มีต่อบทบาทนี้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ทั้งในแง่ความชอบและความเชื่อมือในความเป็นคนดีของนายกรัฐมนตรีนคร (ลำดับตำแหน่งที่ 5 ทั้ง 2 คำถาม) และพบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนของเด็กสูงขึ้นหรือมีอายุมากขึ้น ความเชื่อถือว่า นายกรัฐมนตรีเป็นคนดีนั้นยิ่งลดลง เห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงจากลำดับตำแหน่งที่ 5 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาเป็นลำดับตำแหน่งที่ 9 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น - 0.96 ซึ่ง เป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ความมีบุญคุณ พบว่าเด็กนักเรียนมีภาพพจน์ว่า นายกรัฐมนตรีนคร เป็นบทบาท ที่สามารถช่วยเหลือได้เมื่อเขาต้องการความช่วยเหลืออยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ (ลำดับ ตำแหน่งที่ 7) แต่ความเชื่อ ว่า บทบาทของนายกรัฐมนตรีนคร สามารถให้ความปกป้องคุ้มครองเขาได้ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง (ลำดับตำแหน่งที่ 5)

ความเป็นผู้ที่น่าไว้วางใจได้ โดยเฉลี่ยแล้วเด็กนักเรียนเห็นว่า ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีนคร สามารถให้ความไว้วางใจได้ในเกณฑ์สูงในแง่ของความเป็นผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญา (ลำดับตำแหน่งที่ 4) และในเกณฑ์ค่อนข้างสูงในแง่ของการกระทำ (ลำดับ ตำแหน่งที่ 5) ความออกหน้าไม่ทอดอวย (ลำดับตำแหน่งที่ 5) และในแง่ของความเป็นผู้ที่ ซื่อสัตย์ (ลำดับตำแหน่งที่ 9)

อำนาจ ในภาพพจน์ของเด็กนั้น เห็นว่านายกรัฐมนตรีนครเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจ มาก ทั้งในแง่ของอำนาจการลงโทษ (ลำดับตำแหน่งที่ 2) และอำนาจในการควบคุมคน อื่น ๆ ให้ปฏิบัติตามได้ (ลำดับตำแหน่งที่ 1) และเมื่อพิจารณาคะแนนกับระดับชั้นการ ศึกษาที่สูงขึ้น พบแนวโน้มเกี่ยวกับความเชื่อในอำนาจลงโทษเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย โดย พบว่าขณะที่ระดับการศึกษาสูงขึ้น มีแนวโน้มที่ยอมรับว่าตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีนครมีอำนาจ ในการลงโทษน้อยลง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นการศึกษา ที่สูงขึ้นเป็น - 0.67 ที่ระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 ซึ่งพอที่จะบอกแนวโน้มของความ แตกต่างได้

ความเป็นผู้นำ โดยทั่วไปแล้วเด็กให้ความเชื่อถือในความเป็นผู้นำของนายกรัฐมนตรีอยู่ในเกณฑ์สูงมาก ทั้งในแง่ของการเป็นผู้ที่ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 1) ความเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ (ลำดับตำแหน่งที่ 2) และความเหมาะสมในความเป็นผู้นำ (ลำดับตำแหน่งที่ 1) เว้นแต่การะในการทำงานของนายกรัฐมนตรี ซึ่งเด็กเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง (ลำดับตำแหน่งที่ 5) และขณะที่ระดับชั้นเรียนสูงขึ้น ก็พบว่า เด็กให้ความเชื่อถือในด้านการตัดสินใจของนายกรัฐมนตรีมากขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นเรียนกับคะแนน + 0.90

ภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อตำรวจ

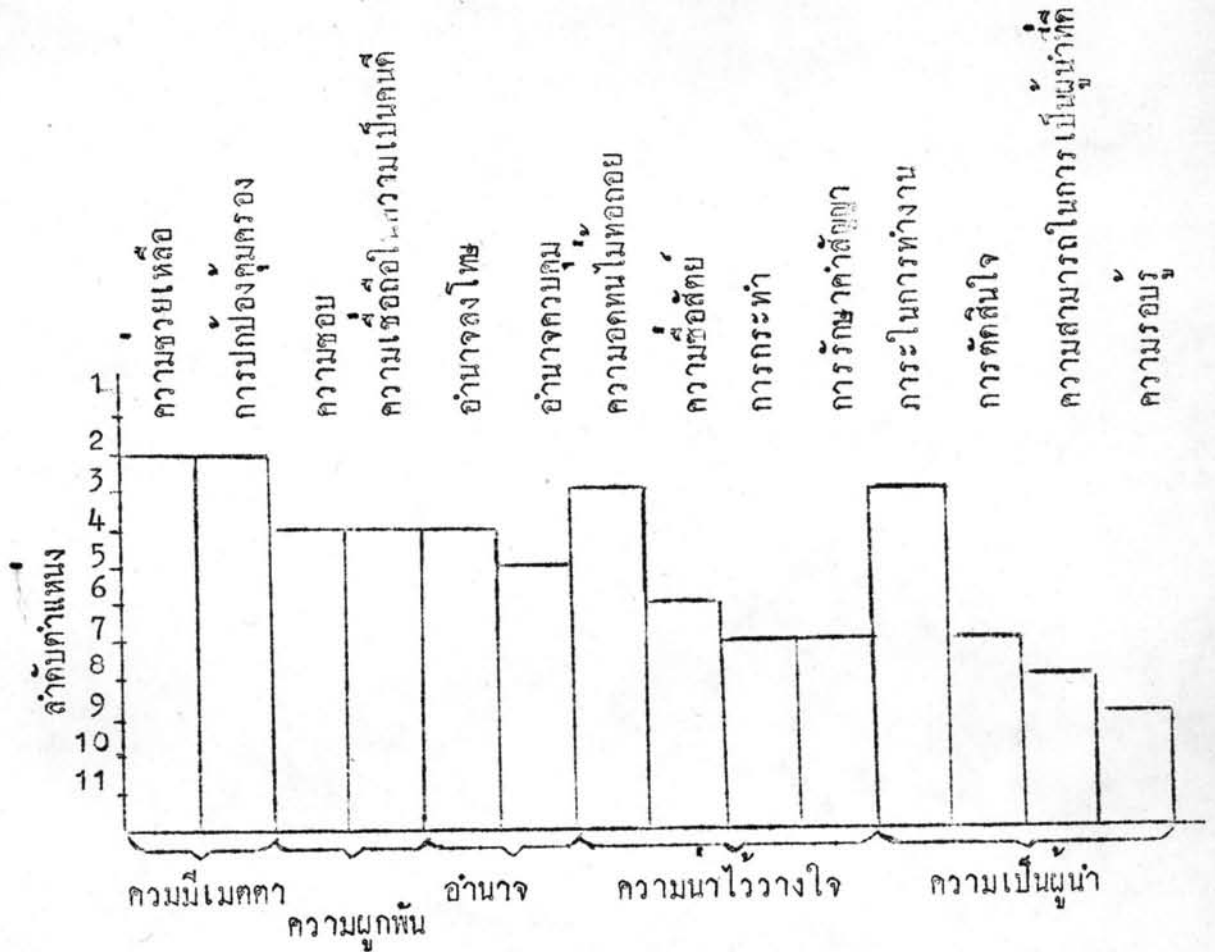
รูปที่ 22 และ 23 แสดงภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อตำรวจ ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

ความผูกพัน พบว่าเด็กให้ความผูกพันต่อบทบาทของตำรวจอยู่ในเกณฑ์สูง ทั้งในแง่ความชอบที่มีต่อบทบาทนี้ และความเชื่อถือว่าตำรวจเป็นคนดี (ลำดับตำแหน่งที่ 4 ทั้งสองคำถาม) และพบว่ายิ่งเด็กมีระดับชั้นเรียนสูงขึ้น ความผูกพันเชื่อถือว่ามีต่อบทบาทนี้จะยิ่งลดลงทั้งในแง่ของความชอบและความเชื่อถือในความเป็นคนดี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น - 0.76 และ - 0.94 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ความมีบุญคุณ จากผลการวิจัย พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วเด็กมีภาพพจน์ว่า ตำรวจเป็นบทบาทที่สามารถให้ความช่วยเหลือคนได้ถ้าต้องการอยู่ในเกณฑ์สูง (ลำดับตำแหน่งที่ 4) และสามารถปกป้องคุ้มครองคนได้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 3) ยิ่งเด็กมีระดับชั้นเรียนสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น เด็กยิ่งเห็นว่าตำรวจนั้นไม่สามารถช่วยเหลือเขาได้ ถ้าเขาต้องการเพิ่มขึ้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียน - 0.92 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รูปที่ 22

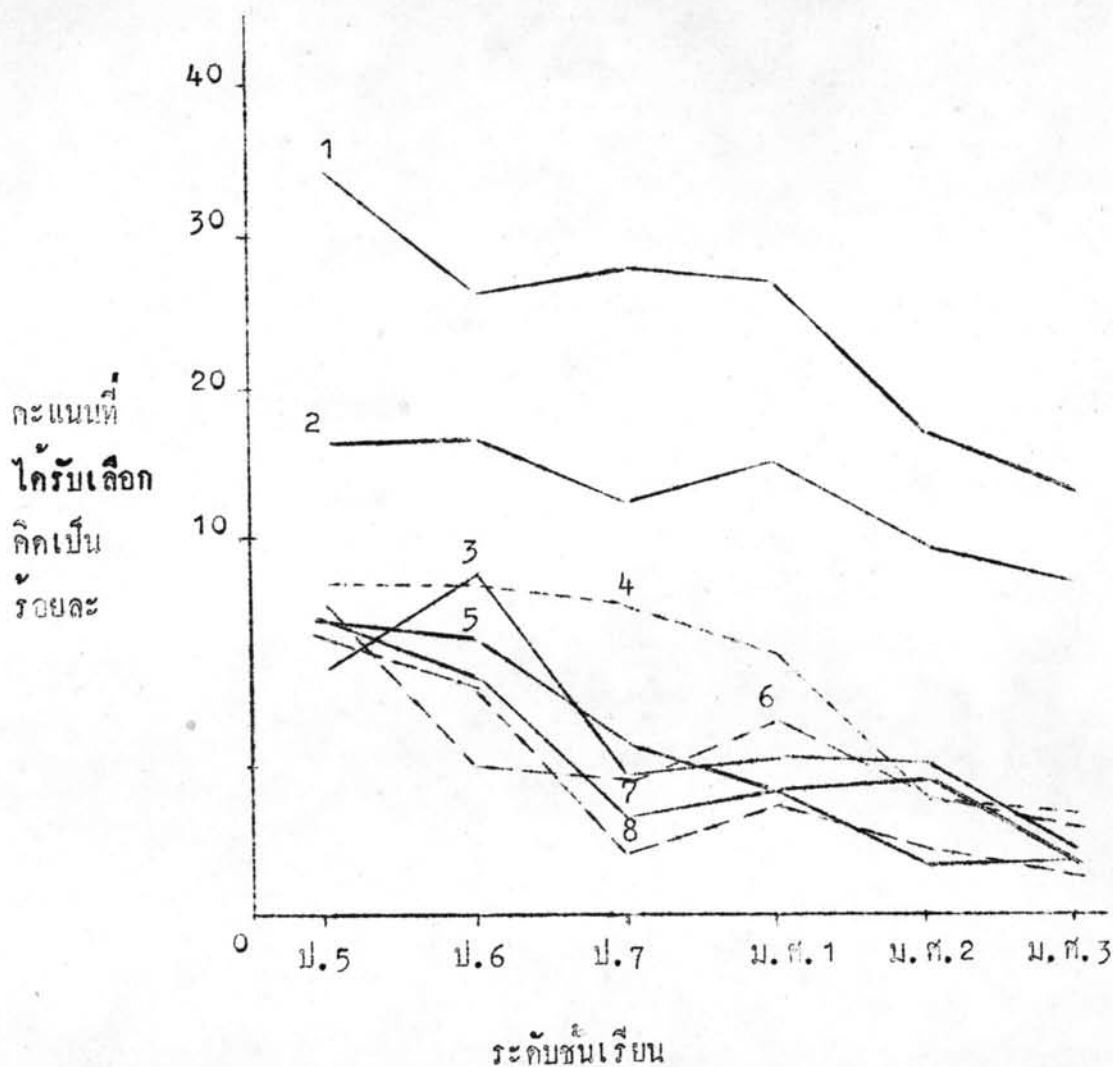
เปรียบเทียบภาพพจน์ในคำต่าง ๆ ที่นักเรียนมีต่อตำรวจ

หมายเหตุ 1. ศึกษารายละเอียดของคะแนนได้จากตาราง 3 ข. ในภาคผนวก

รูปที่ 23

แสดงการเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่มีต่อตำรวจในบางด้าน กับชั้นเรียน

- หมายเหตุ I. 1 = ความช่วยเหลือ 2 = ภาระในการทำงาน 3 = ความซื่อสัตย์
 4 = ความเป็นคนดี 5 = การกระทำ 6 = ความชอบ
 7 = การรักษาคำมั่นสัญญา 8 = การตัดสินใจ
- II. ศึกษารายละเอียดของคะแนนได้จากตาราง 3 ข. ในภาคผนวก
- III. เพื่อความชัดเจน ได้ขยายสเกล ตั้งแต่ 0 - 10 ให้กว้างขึ้น

ความน่าไว้วางใจ จากผลของการวิจัย พบว่าเด็กนักเรียนให้ความไว้วางใจ
 คอบทบาทของตำรวจในแง่ความอดทนไม่ทอดย อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก (ลำดับตำแหน่ง
 ที่ 3) ในแง่ของความซื่อสัตย์ในเกณฑ์ปานกลาง (ลำดับตำแหน่งที่ 6) ส่วนในแง่ของ
 การรักษาคำมั่นสัญญา และความไว้วางใจในการกระทำนั้น เด็กให้ความไว้วางใจอยู่
 ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 7 ทั้ง 2 คำถาม)

นอกจากนั้นยังพบว่า ยิ่งระดับชั้นสูงขึ้น เด็กจะยิ่งคิดว่าตำรวจเป็นผู้ที่ไม่น่าไว้วางใจ
 มากขึ้น ทั้งในแง่ของการกระทำ การรักษาคำมั่นสัญญา ความซื่อสัตย์และความ
 ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นการ
 ศึกษาที่สูงขึ้นเป็น $-0.97 - 0.87 - 0.82$ และ -0.75 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่
 เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อำนาจ เด็กมีภาพพจน์ว่า ตำรวจเป็นผู้ที่มีอำนาจในการลงโทษสูง (ลำดับ
 ตำแหน่งที่ 4) และเป็นผู้ที่มีอำนาจควบคุมให้คนอื่นกระทำตามตนได้ อยู่
 ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง (ลำดับตำแหน่งที่ 5) และความเชื่อกังกล่าวไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ แม้
 เด็กจะมีระดับการศึกษาหรืออายุสูงขึ้น

ความเป็นผู้นำ เด็กเห็นว่าตำรวจเป็นผู้รับภาระในการทำงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้าง
 สูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น (ลำดับตำแหน่งที่ 3) และเด็กเห็นว่า
 ตำรวจไม่มีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญมากนัก โดยระดับคะแนนอยู่ในเกณฑ์
 ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น ๆ (ลำดับตำแหน่งที่ 8) และเมื่อให้เด็ก
 นักเรียนประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำของตำรวจแล้ว พบว่า เด็กไม่ให้ความ
 เชื่อมั่นในความเป็นผู้นำของตำรวจเลย โดยความคิดที่ว่าตำรวจเป็นผู้นำที่ด้อยอยู่ในเกณฑ์
 ต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 8) และพบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนสูงขึ้น เด็กยิ่งเห็นว่า ตำรวจเป็น
 ผู้ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ๆ น้อยลง และเป็นผู้ที่รับภาระในการทำงานน้อยลง เมื่อเปรียบ
 เทียบกับบทบาทอื่น ๆ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น
 -0.88 และ -0.87 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อยุแทนราษฎร

จากรูปที่ 24 แสดงภาพพจน์ของเด็กนักเรียนที่ปีต่อยุแทนราษฎร ซึ่งสรุปไว้ดังนี้
คือ

ความผูกพัน จากผลการวิจัยพบว่า เด็กแสดงความผูกพันต่อบทบาทนี้อยู่ใน
เกณฑ์ค่ามาก ทั้งในแง่ของความชอบ (ลำดับตำแหน่งที่ 10) และค่อนข้างค่ามากในการ
ให้ความเชื่อถือว่า ยูแทนราษฎรนั้นเป็นคนดี (ลำดับตำแหน่งที่ 9)

ความเปี่ยมคุณ ในภาพพจน์ของเด็กนั้น เห็นว่ายูแทนราษฎรเป็นผู้ที่สามารถ
ช่วยเหลือเขาได้เมื่อต้องการความช่วยเหลือและสามารถปกป้องคุ้มครองเขาได้ อยู่ใน
เกณฑ์ค่อนข้างค่ามาก (ลำดับตำแหน่งที่ 9 ทั้งสองค่าถาม)

ความน่าไว้วางใจได้ เด็กปีภาพพจน์ว่ายูแทนราษฎรนั้น เป็นผู้ที่สามารถไว้วางใจ
ไว้วางใจได้ในเกณฑ์ค่ามากทุก ๆ ด้าน นั่นคือ ในภาพพจน์ของเด็กนั้น เห็นว่ายูแทนราษฎร
มักทำอะไรผิดพลาดน้อย ๆ ไม่รักษาคำพูดหรือคำมั่นสัญญาที่ให้ ไม่มีความอดทนต่อความ
ลำบาก เป็นผู้ที่หลอกลวงไปมีความซื่อสัตย์ เป็นผู้ที่ไม่สามารถให้ความไว้วางใจได้เลย
(อยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 11 ทุกค่าถาม)

อำนาจ ในการพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจของยูแทนราษฎรนั้น พบว่า ภาพพจน์
ของเด็กนักเรียนที่ปีต่อบทบาทนี้ ในแง่อำนาจการลงโทษ มีเกณฑ์ที่ค่ามาก (อยู่ในลำดับ
ตำแหน่งที่ 11) ส่วนอำนาจการควบคุม ให้ผู้อื่นกระทำตามคนใดนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้าง
ต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 7)

ความเป็นผู้นำ ภาพพจน์ของเด็กนักเรียนต่อยุแทนราษฎรในลักษณะความเป็น
ผู้นำ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญนั้น อยู่ในเกณฑ์ต่ำ (ลำดับตำแหน่ง
ที่ 8) ความเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ นั้นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 7)
ความเป็นผู้ทำงานหนัก เมื่อเทียบกับบทบาทอื่น ๆ แสดงอยู่ในเกณฑ์ที่ค่ามาก (ลำดับตำแหน่ง
ที่ 11) ส่วนการประเมินค่าโดยทั่วไปในลักษณะของความเป็นผู้นำโดยตัวของยูแทนราษฎรนั้น

อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง (ลำดับตำแหน่งที่ 5)

ภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนไทยมีต่อคณะปฏิวัติ

จากรูป 25 และ 26 แสดงภาพพจน์ที่เด็กนักเรียนมีต่อ คณะปฏิวัติ ซึ่งสรุปได้
ดังนี้ คือ

ความผูกพัน พบว่าเด็กแสดงความผูกพันต่อบทบาทของคณะปฏิวัติอยู่ในเกณฑ์
ค่อนข้างต่ำ ทั้งในแง่ของความชอบ และความเชื่อถือว่าคณะปฏิวัติเป็นคนดี (ลำดับตำแหน่ง
ที่ 7 ทั้งสองคำถาม)

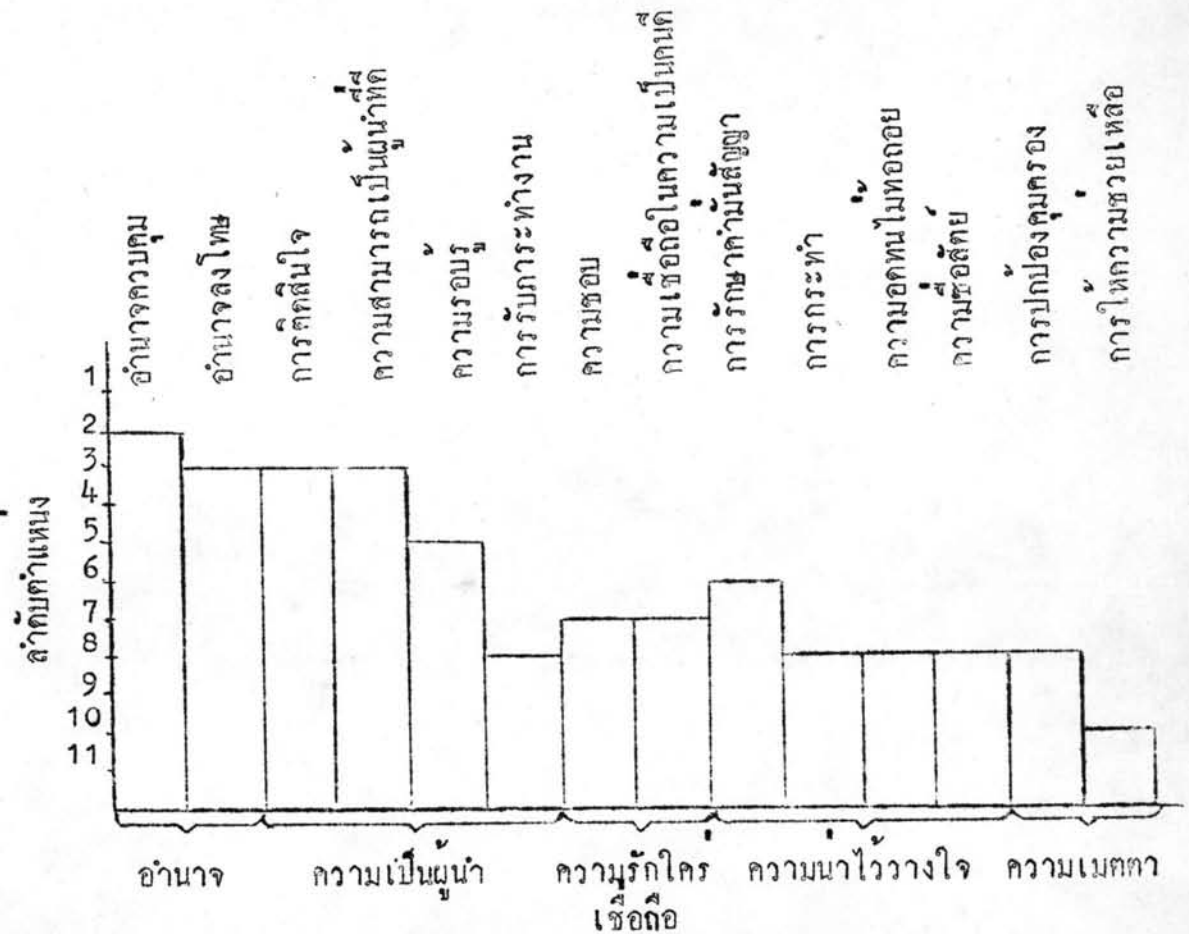
ความมีบุญคุณ เด็กมีภาพพจน์ว่า คณะปฏิวัติ เป็นผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือตัว
เขาได้ถ้าต้องการ อยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 10) และความคิดที่ว่าคณะปฏิวัติ
เป็นผู้ที่สามารถปกป้องคุ้มครองตัวเขาได้ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 8)

ความน่าไว้วางใจได้ เด็กมีภาพพจน์ว่าคณะปฏิวัตินั้น เป็นผู้ที่รักษาคำพูดหรือ
คำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ลำดับตำแหน่งที่ 6) ขณะที่ความไว้วางใจต่อ
การกระทำ ความอกทน และความซื่อสัตย์ที่เด็กมีภาพพจน์ต่อบทบาทนี้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ (ลำดับ
ตำแหน่งที่ 8 ทั้งสามคำถาม)

อำนาจ โดยเฉลี่ยแล้วเด็กให้ความเชื่อมั่นในอำนาจของคณะปฏิวัติอยู่ใน
เกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก ความเชื่อที่ว่าคณะปฏิวัตินั้น มีอำนาจมากที่สุดในการที่จะลงโทษใคร
ก็ได้ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 3) และเห็นว่าคณะปฏิวัติยังมีอำนาจ
ที่จะควบคุมให้คนอื่น ๆ ปฏิบัติตามกันได้ อยู่ในเกณฑ์สูงมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 2) นอกจาก
นั้นแล้วยังพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อต่ออำนาจของคณะปฏิวัติสักควาย
กล่าวคือ ยิ่งเด็กมีระดับการศึกษาหรืออายุสูงขึ้น เด็กจะยิ่งเห็นว่าอำนาจของคณะปฏิวัติ
เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่นแล้วยิ่งมีมากขึ้น ทั้งในแง่อำนาจการลงโทษ จากลำดับตำแหน่ง
ที่ 3 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก ในชั้น ป.5 มาเป็นลำดับตำแหน่งที่ 2 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์

รูปที่ 25

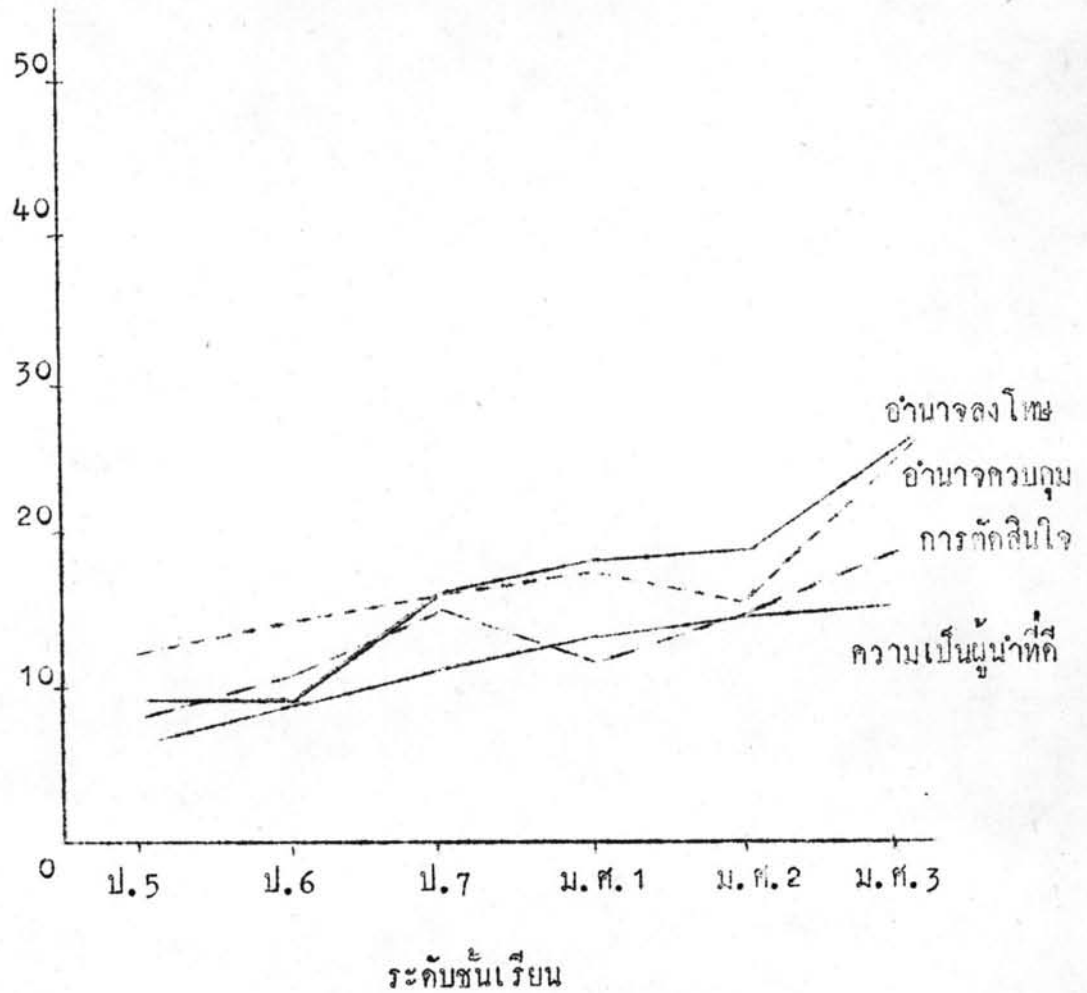
เปรียบเทียบภาพพจน์ในด้านต่าง ๆ ที่เด็กมีต่อ บทบาทของคณะปฏิบัติ ความลำดับตำแหน่ง

หมายเหตุ ศึกษารายละเอียดของคะแนนได้จากตาราง 5 ข. ในภาคผนวก

รูปที่ 26

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์บางด้านของเด็กที่มีต่อคณะปฏิวัติ กับระดับชั้นเรียน

หมายเหตุ ศึกษารายละเอียดของคะแนนได้จากตาราง 5 ข. ในภาคผนวก

สูงมากในชั้น ม.ศ.3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นเป็น $+0.96$ ซึ่งเชื่อถือได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทำนองเดียวกับอำนาจการควบคุมเพิ่มขึ้นจากลำดับตำแหน่งที่ 2 ในชั้น ป.5 มาเป็นลำดับตำแหน่งที่ 1 ในชั้น ม.ศ.3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นการศึกษาที่สูงขึ้นเป็น $+0.84$ ซึ่งเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เช่นเดียวกัน

ความเป็นผู้นำ พิจารณาในค่านความเป็นผู้นำนั้น พบว่าในแง่ของการเป็นผู้มีส่วนตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ เด็กให้ความเชื่อมั่นต่อคณะปฏิวัติอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก (ลำดับตำแหน่งที่ 3) ในแง่ของความเป็นผู้รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่นแล้วอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง (ลำดับตำแหน่งที่ 5) ส่วนการเป็นผู้รับภาระทำงานหนักนั้นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (ลำดับตำแหน่งที่ 8) อย่างไรก็ตามเมื่อให้เด็กประเมินสภาพการเป็นผู้นำของคณะปฏิวัติ เด็กเห็นว่าคณะปฏิวัติสามารถเป็นผู้นำที่ทำได้ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น (ลำดับตำแหน่งที่ 3)

นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของเด็กมีต่อคณะปฏิวัติ โดยพบว่าเด็กยังมีระดับชั้นเรียนหรืออายุสูงขึ้น จะยิ่งเห็นว่าคณะปฏิวัติเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ๆ มากขึ้น โดยเปลี่ยนไปจากลำดับตำแหน่งที่ 3 ในชั้น ป.5 มาเป็นลำดับตำแหน่งที่ 2 ในชั้น ม.ศ.3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนเป็น $+0.89$ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทำนองเดียวกับความเชื่อที่ว่าคณะปฏิวัติเป็นผู้นำได้ค้ำนี้ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน คือจากลำดับตำแหน่งที่ 6.5 ในชั้น ป.5 มาเป็นลำดับตำแหน่งที่ 3 ในชั้น ม.ศ.3 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนกับระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น สูงถึง $+0.97$ ซึ่งเป็นค่าเชื่อมั่นได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สรุป

จากผลการวิจัยในส่วนนี้ทั้งหมด พบว่า บทบาทที่มีลักษณะเด่นต่อการเรียนรู้อของเด็กนักเรียนไทยอยู่ในลำดับสูง ได้แก่ พ่อ ครู ตำรวจ และนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า พ่อเป็นบทบาทแรกที่เด็กได้เรียนรู้ โดยเฉพาะ

เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ พ่อเป็นบทบาทที่เด็กแสดงความผูกพันสูงสุด ทั้งในด้านความชอบและการให้ความเชื่อถือ และยังเด็กมีระดับการศึกษาสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น เด็กยิ่งแสดงถึงความผูกพันที่มีต่อพ่อมากขึ้น พ่อยังเป็นบทบาทที่เด็กมองในแง่ของความเป็นผู้มีบุญคุณ เด็กมีภาพพจน์ว่าพ่อเป็นบทบาทที่สามารถช่วยเหลือ และปกป้องคุ้มครองตัวเขาได้มากที่สุด และยังเด็กมีอายุมากขึ้นหรือระดับการศึกษาสูงขึ้น ยิ่งคิดว่าพ่อเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือ และปกป้องคุ้มครองตัวเขาได้มากขึ้น ในแง่ของความไว้วางใจนั้น เด็กมีภาพพจน์ว่าพ่อเป็นผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญาได้ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่นแล้วและยิ่งเด็กมีอายุมากขึ้นหรือระดับการศึกษาสูงขึ้น เขาจะยิ่งเพิ่มความเชื่อมั่นว่าพ่อเป็นผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญาได้บ้างขึ้น ในด้านอื่น ๆ นั้น พบว่า เด็กนักเรียนให้ความไว้วางใจในการกระทำของพ่อ เป็นลำดับที่ 3 รองจาก ครู และพี่พาคษา ซึ่งเป็นลำดับตำแหน่งที่ค่อนข้างสูงมาก และเด็กยิ่งเพิ่มความไว้วางใจในแง่นี้ต่อพ่อกว่าเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นหรือระดับการศึกษาสูงขึ้น ในแง่ของความอดทนนั้นพ่อได้รับความไว้วางใจเป็นลำดับที่ 2 รองจากทหารและในแง่ของความซื่อสัตย์รองจากพี่พาคษา และพบว่ายิ่งเด็กนักเรียนมีอายุมากขึ้นหรือระดับการศึกษาสูงขึ้น เด็กยิ่งคิดว่าพ่อเป็นผู้ที่น่าไว้วางใจได้ ในแง่ของความอดทนและความซื่อสัตย์มากขึ้น นอกจากนั้นแล้วพ่อยังมีลักษณะเด่น ในแง่ของความเป็นผู้นำ โดยเด็กมีภาพพจน์ว่า พ่อเป็นผู้ที่รับภาระในการทำงานหนักมากกว่ารองจากทหาร แต่ในด้านความรู้และการตัดสินใจของพ่อนั้นไม่มีลักษณะเด่นที่จะเป็นผู้นำได้ และเพื่อให้เด็กประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี เด็กมีภาพพจน์ว่าพ่อ สามารถเป็นผู้นำได้คืออยู่ในเกณฑ์สูงมาก รองจากนายกรัฐมนตรีกี๋

ครู เป็นบทบาทที่ 2 ที่เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ จากการวิจัยพบว่า ครูเป็นบทบาทที่เด็กแสดงความผูกพันทั้งในแง่ของความชอบและความเชื่อถือรองจากพ่อ และยังเพิ่มความผูกพันมากขึ้นเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นหรือมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ครูยังมีจุดเด่นในแง่ของความน่าไว้วางใจ โดยพบว่าเด็กให้ความไว้วางใจในการกระทำของครู เป็นลำดับสูงสุด และการรักษาคำมั่นสัญญาได้รองจากพ่อ ส่วนในแง่ของความอดทนครูอยู่ในลำดับที่ 4 รองจาก ทหาร พ่อ และตำรวจ เช่นเดียวกับความซื่อสัตย์ ครูอยู่ในลำดับ

ตำแหน่งที่ 4 รองจากผู้บริหารฯ พ่อ และทหารตามลำดับ นับว่าเป็นลำดับตำแหน่งที่อยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น ๆ แล้ว ครูยังมีจุดเด่นในเรื่องของความเป็นผู้นำในแง่ความรู้ คืออยู่ในลำดับตำแหน่งสูงสุดโดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงใด ๆ แต่ไม่มีจุดเด่นในด้านอื่น ๆ เช่น การตัดสินใจ การรับภาระในการทำงาน เป็นต้น และเมื่อให้เด็กประเมินสภาพความสามารถในการเป็นผู้นำของบทบาทต่าง ๆ พบว่าครูอยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 4 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง รองจากนายกรัฐมนตรีนครี พ่อ คณะปฏิวัติ แต่ก็ยังสูงกว่าทหารและตำรวจ

บทบาทถัดไปที่เข้าสู่การเรียนรู้ของเด็กโตง่ายที่สุด (จากการวิจัยในตอน 1) ได้แก่ทหาร ซึ่งโดยสภาพความจริงนั้น ทหารนับเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในระบบการเมืองไทย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน จึงมีส่วนที่ทำให้เด็กเกิดความประทับใจในบทบาทนี้เป็นลำดับแรก รองจากพ่อและครู จากการวิจัยพบว่า เด็กให้ความผูกพันทั้งในแง่ความชอบและการให้ความเชื่อถือต่อบทบาทนี้รองจากพ่อและครูตามลำดับ แต่กลับพบว่าความผูกพันดังกล่าวจะยิ่งลดลงเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นหรือระดับชั้นเรียนสูงขึ้น โดยเฉพาะเด็กเพศชายเท่านั้น ส่วนเพศหญิงพบว่ายิ่งระดับชั้นเรียนสูงขึ้นหรืออายุมากขึ้น จะยิ่งเพิ่มความผูกพันต่อทหารมากขึ้น ทั้งในแง่ของความชอบและความเชื่อถือต่อบทบาทนี้

ทหารมีจุดเด่นในแง่ของความอดทน ที่เด็กเรียนรู้ได้ง่ายและให้ความไว้วางใจในค่านี้นับสูงสุด เด็กยังเรียนรู้และมีภาพพจน์ว่าทหารเป็นผู้ที่มีภาระในการทำงานหนักมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทอื่น ๆ แล้ว ในด้านอื่น ๆ นั้น เด็กมีภาพพจน์ว่าทหารไม่มีความสำคัญมากนัก แม้แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ ซึ่งเด็กมีภาพพจน์ต่ออำนาจการลงโทษ และอำนาจการควบคุมของทหารอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และเช่นเดียวกับความเป็นผู้นำ เช่น เมื่อให้เด็กประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดีของทหาร พบว่าทหารถูกเลือกอยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 6 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นอกจากนั้นยังพบว่ายิ่งเด็กมีอายุมากขึ้น หรือระดับการศึกษาสูงขึ้น ภาพพจน์ของทหารในบางด้านจะยิ่งเลวลง เช่น เด็กยังมีภาพพจน์ว่าทหารไม่สามารถปกป้องคุ้มครองหรือให้ความช่วยเหลือเด็กได้มากขึ้น เป็นต้น

คำรวจเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก รองจาก พ่อ
 ครูและทหาร เป็นบทบาทที่เด็กแสดงถึงความผูกพันทั้งในแง่ของความชอบและการให้ความ
 เชื่อถืออยู่ในเกณฑ์สูง รองจากพ่อ ครูและทหาร คำรวจมีจุดเด่นในแง่ของความเป็นผู้มีบุญคุณ
 โดยเด็กมีภาพพจน์ว่า คำรวจสามารถให้ความช่วยเหลือเขาได้และปกป้องคุ้มครองตัวเด็ก
 ได้ เป็นลำดับที่ 2 รองจากพ่อ และภาพพจน์ในด้านนี้จะยิ่งลดลงเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น
 หรือระดับการศึกษาสูงขึ้น ในด้านอื่น ๆ นั้นพบว่าเด็กให้ความสนใจในแง่ความอดทน
 ของคำรวจ อยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งอยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 3 รองจากทหารและพ่อ ส่วนความ
 น่าไว้วางใจในแง่ของการกระทำ ความซื่อสัตย์ การรักษาคำมั่นสัญญานั้น พบว่าเด็กให้
 ความไว้วางใจอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น คำรวจยังมีจุดเด่นในเรื่องของอำนาจ โดยเฉพาะอำนาจการ
 ลงโทษซึ่งเด็กมีภาพพจน์ว่าคำรวจเป็นผู้ที่มีอำนาจในการลงโทษสูง เป็น
 ลำดับตำแหน่งที่ 4 และอำนาจการควบคุมอยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 5 ในด้านความเป็นผู้นำ
 นั้น คำรวจมีจุดเด่นเพียงการรับภาระในการทำงานเท่านั้น โดยเด็กมีภาพพจน์ว่าคำรวจ
 เป็นผู้รับภาระในการทำงานมากเป็นลำดับที่ 3 รองจากทหารและพ่อ ส่วนความรอบรู้
 การตัดสินใจ ไม่มีลักษณะสำคัญมากนัก และเมื่อให้เด็กประเมินความสามารถในการเป็น
 ผู้นำ พบว่าคำรวจอยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 8 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นั่นคือเด็กมีภาพพจน์ว่าคำรวจ
 ไม่เหมาะสมในการ เป็นผู้นำที่ดี

นอกจากนั้นยังพบว่ายิ่งเด็กมีอายุมากขึ้นหรือระดับการศึกษาสูงขึ้น ภาพพจน์ที่มี
 ต่อคำรวจจะยิ่งเลวลงในเกือบทุก ๆ ด้าน เช่นเด็กยังมีภาพพจน์ว่าคำรวจเป็นผู้ที่ไม่
 น่าไว้วางใจมากขึ้น ทั้งในแง่ของความซื่อสัตย์ การกระทำ หรือการรักษาคำมั่นสัญญา
 เป็นต้น

นายกรัฐมนตรี เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเป็นบทบาทที่มีลักษณะ
 เด่นในทางการเมืองสูงสุด และเป็นบทบาทที่อยู่ห่างไกลที่เด็กสามารถจะเรียนรู้ได้จาก
 ประสบการณ์โดยตรง แต่ถึงกระนั้นจากการศึกษาพบว่า นายกรัฐมนตรีเป็นบทบาทที่ 5
 รองจากพ่อ ครู ทหารและคำรวจ ที่เข้าสู่การเรียนรู้และมีลักษณะเด่นสำคัญในภาพพจน์

ของเด็ก โดยพบว่าเป็นบทบาทที่เด็กแสดงความผูกพันซึ่งในแง่ความชอบและความเชื่อถือ อยู่ในเกณฑ์สูง รองจาก พ่อ ครู ทหารและตำรวจ บทบาทของนายกรัฐมนตรียังมีจุดเด่นอยู่ที่อำนาจ โดยเด็กเรียนรู้และมีภาพพจน์ว่านายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก รองจากผู้พิพากษาและคณะปฏิวัติ และนายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการควบคุมให้คนอื่นปฏิบัติตามตนโดยอยู่ในลำดับตำแหน่งสูงสุด นายกรัฐมนตรียังมีจุดเด่นในด้านความเป็นผู้นำในเกือบทุกทาง ทั้งในด้านการตัดสินใจซึ่งอยู่ในลำดับตำแหน่งสูงสุด มีความรอบรู้อยู่ในเกณฑ์สูงมากรองจากครู และมีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำได้มากที่สุด

ผู้พิพากษาเป็นบทบาทหนึ่งที่มีลักษณะเด่นและสำคัญในภาพพจน์ของเด็กมากขึ้น เมื่อเด็กมีอายุสูงขึ้น แม้ว่าในระยะแรก ๆ ของการศึกษาจะพบว่าบทบาทนี้ไม่มีลักษณะเด่นมากนักก็ตาม โดยเฉลี่ยแล้วเด็กแสดงความผูกพันต่อบทบาทนี้อยู่ในลำดับตำแหน่งที่ 6 รองจาก พ่อ ครู ทหาร ตำรวจและนายกรัฐมนตรี ผู้พิพากษามีจุดเด่นในด้านความน่าไว้วางใจ โดยเด็กมีภาพพจน์ว่าผู้พิพากษาเป็นผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญาได้ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมากรองจาก พ่อและครู มีความอดทนปานกลาง มีความซื่อสัตย์สูงสุด และสามารถให้ความไว้วางใจได้ในการกระทำอยู่ในเกณฑ์สูงมากรองจากครู

ผู้พิพากษายังมีจุดเด่นในการเรียนรู้ของเด็ก ว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจในการลงโทษสูงสุด ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้จากข้อเท็จจริงว่า ผู้พิพากษานั้นเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินพิพากษาคดีทั้งหลายทั้งปวงตามอำนาจตุลาการ โดยสามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้ทุก ๆ คน ส่วนอำนาจในการควบคุมหรืออำนาจเชิงอิทธิพลนั้น เด็กมีภาพพจน์ว่าผู้พิพากษามีอำนาจควบคุมอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นอกจากนั้นผู้พิพากษายังมีจุดเด่นในความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะในแง่การตัดสินใจ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูงมากรองจากนายกรัฐมนตรี ในแง่ความรอบรู้อยู่ในลำดับตำแหน่งค่อนข้างสูงมากรองจากครู นายกรัฐมนตรี ส่วนในด้านการรับภาระในการทำงานนั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ และเมื่อให้เด็กประเมินสภาพความเป็นผู้นำของผู้พิพากษา พบว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก คือเด็กมีภาพพจน์ว่าผู้พิพากษาไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้.

จากการศึกษาพบว่า ผู้พิพากษายังมีความเด่นและสำคัญในภาพพจน์ของเด็กมากขึ้นเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นหรือระดับการศึกษาสูงขึ้น เป็นบทบาทที่เด็กให้ความไว้วางใจสูงขึ้น เชื่อในความเป็นผู้รอบรู้มากขึ้น ส่วนในด้านอื่น ๆ ไปปีการเปลี่ยนแปลงมากนัก

นอกจากบทบาทเหล่านี้แล้วบทบาทที่สำคัญในระบบการเมืองไทย ที่ได้นำมาศึกษาในรายละเอียด ได้แก่ คณะปฏิวัติ และยูเท่นราษฎร ซึ่งแม้จะเป็นบทบาทที่ไม่มีตัวตนและสำคัญ ต่อการเรียนรู้ของเด็กมากก็ตาม แต่การศึกษาอาจทำให้ทราบลักษณะของภาพพจน์ที่เด็กมีต่อบทบาททั้งสองนี้ได้ จากการศึกษพบว่าคณะปฏิวัติเป็นบทบาทที่เด็กเรียนรู้ได้ในเรื่องของอำนาจ โดยเด็กปีภาพพจน์ว่าคณะปฏิวัติมีอำนาจในการควบคุมหรือบีบบังคับ รองจากนายกรัฐมนตรี และปีอำนาจลงโทษได้อยู่ในเกณฑ์สูงมาก รองจากผู้พิพากษาและมากกว่านายกรัฐมนตรีที่เดียว และยังเพิ่มความเชื่อมั่นขึ้น เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นหรือมีระดับการศึกษาสูงขึ้น คณะปฏิวัติยังปีจุดเด่นในด้านความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะการตัดสินใจอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงมาก รองจากผู้พิพากษาและนายกรัฐมนตรี เพื่อให้เด็กประเมินความสามารถในการเป็นผู้นำ พบว่าเด็กปีภาพพจน์ว่าคณะปฏิวัติมีความสามารถในการเป็นผู้นำได้ก็ค่อนข้างมาก รองจาก นายกรัฐมนตรีและพ่อ และแนวคิดนี้ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น หรือระดับการศึกษาสูงขึ้น สำหรับยูเท่นราษฎรนั้นเป็นบทบาทที่ไม่มีตัวตนสำคัญในภาพพจน์ของเด็กนักเรียนไทยเลยในทุก ๆ ด้าน เช่น ในด้านความถูกต้อง ความน่าไว้วางใจ เหล่านี้เป็นต้น